РІК LXXV, Ч. 2 ЛЮТИЙ – 2018 – FEBRUARY № 2, VOL. LXXV

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

ВИДАЄ СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ – PUBLISHED BY UNWLA, INC.

СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ
Неприбуткова організація

"НАШЕ ЖИТТЯ"

Рік заснування 1944

РІК LXXV ЛЮТИЙ Ч. 2

Україномовний редактор – **Лариса Тополя**
Англомовний редактор – **Тамара Стадниченко**
Редакційна колеґія:
Маріянна Заяць (з уряду) – голова СУА
Уляна Зінич, Святослава Ґой-Стром, Софія Геврик, Петруся Савчак, Ірена Ґрамяк

"НАШЕ ЖИТТЯ" ВИХОДИТЬ РАЗ У МІСЯЦЬ (ОКРІМ СЕРПНЯ)

ISSN 0740-0225

UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA, INC.
A Non-profit Organization

"OUR LIFE"

Published since 1944

VOL. LXXV FEBRUARY № 2

Ukrainian-language-editor – **Larysa Topolya**
English-language editor – **Tamara S. Cornelison**
Contributing Editors:
Marianna Zajac – UNWLA President
Ulana Zinych, Sviatoslava Goy-Strom, Sophia Hewryk, Petrusia Sawchak, Irena Gramiak

"OUR LIFE" IS PUBLISHED MONTHLY (EXCEPT AUGUST)

ЗМІСТ – CONTENTS

Лариса Тополя. Ти тільки люби мене, тільки люби! 1
Маріянна Заяць. Ділимося вістками та думками 2
Тетяна Домашенко. Небесна Сотня воїнів Майдану 4
Катерина Мотрич. Молитва до мови. 5
Богдан Червак. «Життя – це боротьба, а боротьба – це справжнє життя».....7
Marianna Zajac. Sharing Thoughts, News & Views.....11
Remembering Chornobyl: An Invitation to OL Readers / Our Cover Artist / Подяка з України. 12
Anna Krawczuk. World Chess Champion Anna Muzychuk Delivers a Resounding Checkmate 13
Tamara Cornelison. Our Life Anno Domini 1958 and a Few Other "8" Years 14
Євгенія Тюхтенко. Оксана Мешко. Як КДБ не зміг одну «козацьку матір» перемогти. 16
Тамара Кучерова. Найяскравіші відкриття 2017-го року. 19
Доброчинність. Стипендійна Акція СУА. 21
Відійшла у вічність: Наталія Фединська-Слиж. 25
Діяльність округ і відділів СУА. 26, 29
Наша обкладинка. 28
Нашим дітям 34
Ihor Magun. Oh, My Aching Back 36

На обкладинці: Софія Зарицька. *Розпещена квітка.*1964, полотно, папір, мішана техніка, 16 x 16 (41 x 41).Колекція Українського Музею. Дарунок Олени Процюк.

On the cover: Sophia Zarytska. *A Spoiled Child (Flower).* 1964, mixed media on paper mounted on canvas, 16 x 16 (41 x 41). Collection of The Ukrainian Museum.

- The Editorial Board does not always share the point of view of the author.
- In Ukrainian, the editors follow the orthography of the Holoskevych dictionary.
- No reprints or translations of *Our Life* materials are allowed without the editor's written permission.
- The author is responsible for the accuracy of the facts in the article.
- Unsolicited manuscripts will not be returned.
- The editor reserves the right to shorten submissions and make grammatical corrections.
- **PLEASE NOTIFY US OF ADDRESS CHANGES PROMPTLY** – there is no charge.
- There is no charge for **MEMORIAL NOTICES** and the photographs with them.
- Please note that the deadline for all ARTICLE submission is the **10th of each month**.
- Authors are requested to include a telephone number with manuscripts to allow us to acknow-

Periodicals Postage Paid at New York, NY and at additional mailing offices.
(USPS 414-660)
POSTMASTER – send address changes to:
"OUR LIFE"
203 Second Ave., New York, NY 10003

© Copyright 2018 Ukrainian National Women's League of America, Inc.

Канцелярія СУА та адміністрація журналу "Наше життя":
Tel.: (212) 533-4646
E-mail: office@unwla.org • E-mail: unwlaourlife@gmail.com

Адміністратор: **Оля Стасюк**
Канцелярійні години: **вівторок, середа, четвер – 11 – 7**

UNWLA / ***Our Life***
203 Second Avenue, 5th Floor
New York, NY 10003-5706

Administrator: **Olha Stasiuk**
Office hours: **T. W. Th. – 11 a.m. to 7 p.m**.

$3 Один примірник / Single copy
$45 Річна передплата в США (не член СУА) / Annual subscription in the USA for non-members
$50 В країнах поза межами США / Annual subscription in countries other than USA

Членки СУА одержують "Наше життя" **з оплатою членської вкладки** через відділ. **Передплатникам** письмово нагадується про відновлення передплати. Річна вкладка вільної членки СУА – $50.

***Our Life* magazine is included** in UNWLA member annual dues, payable through the member's branch. **Subscribers** are sent renewal letters. Annual dues for UNWLA member-at-large – $50.

Друковано в COMPUTOPRINT CORP. 1360 Clifton Ave. #402, Clifton, NJ 07012 • Tel.: (973) 574-8800 • Fax: (973) 574-8887 • E-mail: computopr@aol.com

Ти тільки люби мене, тільки люби!...

Під «Аркою закоханих». Ботанічний сад, м. Київ.

Любов довготерпить, виявляє милосердя, любов не заздрить; любов не возвеличується, не надимається; не поводиться не чемно, не шукає свого, не поривається до гніву, не задумує лихого; не радіє з кривди, але тішиться правдою; усе зносить, в усе вірить, сподівається всього, все перетерпить. Любов ніколи не минає... Коли настане досконале, недосконале зникне... Залишаться ці троє: віра, надія, любов; але любов серед них найбільша.

(З Першого послання Апостола Павла до Коринтян.)

Однією з найважливіших складових щастя, однією з найшляхетніших і найбажаніших цілей життя, одним з найпотужніших виявів людяності є Любов. Вона підносить нас на вищі щаблі розуміння життя, надихає на подвиги, змінює історію цілих держав. Про любов сказано та написано чимало високих і прекрасних слів, вона надихала митців до творення шедеврів. Тут згадуються прекрасні, хоч і трагічні, почуття Івана й Марічки, Соломії й Остапа з творів М. Коцюбинського («Тіні забутих предків», «Дорогою ціною»), любов Марусі Чурай, що «чолом сягала неба» (Л. Костенко, «Маруся Чурай»), і світле кохання Лукаша та Мавки (Леся Українка, «Лісова пісня»)... І не дивно, що кохання до однієї людини переростає у любов до всього сущого.

У День святого Валентина закоханим, коханим і тим, хто обов'язково покохає, присвячую свою поезію «*Ти тільки люби мене...*»

Люби серед ночі та світлої днини,
Не міряй любов свою ти на аршини.
Щоб менше в житті нашім було журби –
ТИ ТІЛЬКИ ЛЮБИ МЕНЕ, ТІЛЬКИ ЛЮБИ!...

Люби нескінченно, розпутно, невинно,
А хочеш – бузково-жасмінно-бузинно...
Але – монолітно, і скрізь, й щодоби –
ТИ ТІЛЬКИ ЛЮБИ МЕНЕ, ТІЛЬКИ ЛЮБИ!...

Люби «всередині», люби «з середини»,
І знов пізнавай мої надра й глибини.
І тих відчуттів, що в тобі, не ганьби –
А ПРОСТО ЛЮБИ МЕНЕ, ПРОСТО ЛЮБИ!..

Люби ще захоплено, ніжно й солодко,
Люби як цукерку, вино чи оладку...
Люби й не чекай ти за це похвальби –
ТИ ПРОСТО ЛЮБИ МЕНЕ, ПРОСТО ЛЮБИ!...

Люби ще глибинно, а хочеш – підступно,
Але повноцінно, і щоб непідкупно.
Люби як цінніші у світі скарби,
І ПРОСТО ЛЮБИ МЕНЕ, ПРОСТО ЛЮБИ!...

Люби неперервно, місцями – дискретно,
Але однозначно й не індиферентно.
Не можеш – тягнись і ставай на диби,
ТА ТІЛЬКИ ЛЮБИ МЕНЕ, ТІЛЬКИ ЛЮБИ!...

Люби гордовито, чутливо і томно,
Люби надприродно, і навіть «іконно»...
Без страху долаючи прірви й горби.
БЛАГАЮ – ЛЮБИ МЕНЕ, ТІЛЬКИ ЛЮБИ!...

Люби мене ніжною чи грубуватою,
Люби задарма, а захочеш – з відплатою.
Люби й відчувай мене серед юрби...
ТИ ПРОСТО ЛЮБИ МЕНЕ, ПРОСТО ЛЮБИ!...

Люби як уперше, люби як востаннє,
Люби як теперішнє і як прадавнє.
Мовчи або світу кричи і труби –
ТА ТІЛЬКИ ЛЮБИ МЕНЕ, ТІЛЬКИ ЛЮБИ!...

Лариса Тополя,
редактор.

Маріянна Заяць, голова

У січні, як голова СУА, я отримала запрошення від Ореслави Хомик, яка є головою Союзу Українок України (СУУ), приєднатися до оргкомітету, що планує святкування 100-річчя організації! За поданням СУУ, п'ятого жовтня 2017-го р. Верховна Рада України прийняла рішення, згідно з яким внесено поправку до раніше затвердженої Постанови «Про відзначення пам'ятних дат і ювілеїв у 2017-му р.»: відзначення 100-річчя СУУ додано до переліку святкувань, що відбуватимуться на державному рівні. Наступним кроком буде затвердження Кабінетом Міністрів України оргкомітету та планування заходів, присвячених цьому ювілеєві, які запропонував СУУ. Я без вагань прийняла таку пропозицію від імені СУА та буду чекати подальших інструкцій.

Згідно з їхнім веб-сайтом, «У 1917-му р. організація «Жіноча громада» була перейменована на «Союз Українок» з осідком у Львові. Впродовж наступних років організація була структурована, розрослась і налічувала понад 60 відділів. У 1921-му р. відбувся установчий з'їзд організації і був прийнятий статут». Далі йдеться про те, що «діяльність Союзу Українок була заборонена двічі: вперше 17-го лютого 1929-го р. через збір коштів на підтримку Комітету для допомоги політичним в'язням. Організацію звинуватили у політичній діяльності, яка не була узгоджена з її статутом. Друга заборона була оголошена 5-го травня 1938-го р., коли польська влада припинила діяльність організації». Діяльність СУУ була відновлена у 1989-му р. у Львові, а в 1991-му р. утворилася «Всеукраїнська організація Союзу Українок».

1-го жовтня 2017-го р. прес-служба Львівської обласної державної адміністрації написала про з'їзд членок СУУ у Львові та про урочисту ходу центральними вулицями міста, де опісля вони спільно помолилися біля Фігури Пресвятої Богородиці. Голова Львівського обласного відділу СУУ Зоряна Білик підкреслила, що організація зберегла традиції українського жіночого руху, але ще багато обов'язків залишаються перед нею. Голова Львівської обласної держадміністрації Олег Синютка вручив нагороди кільком найбільш активним членкиням та подякував їм за «виховання вірних і патріотичних українців, героїв, які зараз захищають свою батьківщину за тисячі кілометрів від Львова». Він сказав: «Ви заплатили за це велику ціну! Бажаю вам продовжувати плідну працю – єдиним серцем, на благо нашої улюбленої, рідної і процвітаючої України».

Читаючи цю статтю, я пригадала собі 20-го серпня 2011-го р., коли я та кілька членок Головної Управи СУА брали участь у такій прогулянці Львовом під час святкування 90-ї річниці СУУ. З різних районів прибули автобуси, заповнені гордими та повними ентузіязму членками, одягненими у традиційний для їхніх регіонів одяг. Опісля параду проспектом Свободи відбувся святковий концерт у Львівському оперному театрі.

Але чому 100-річчя офіційно відзначають у 2017-му р., а 2011-й рік був визначений як 90-та річниця організації? Чи це означає, що офіційним роком народження організації є 1917-й рік? Чи 1921-й рік? Досліджуючи різні джерела, здається, що з'ясування точного року залишається питанням навіть для дослідників. Д-р Марта Богачевська-Хом'як заявляє у «Феміністки, незважаючи на себе»: «Історія є не надто ясною. СУУ датує своє існування від 1917-го року, хоча він існує як організація тільки з 1921-го року...» (с. 256).

Який би рік не був, ці дати є історичними орієнтирами для СУУ, а також для СУА. Оскільки, як я вже згадувала у своєму виступі на сцені Львівського оперного театру в 2011-му р. про «посіяну зернину – закладене посестринство» 1925-го р., коли в Америці був заснований Союз Українок для того, аби стати голосом наших сестер в Україні. Цього ж дня в серпні 2011-го р. журналісти нас запитували: «Чому ми, американські жінки, знаходимо натхнення працювати на підтримку України, а також зберігати українську культуру та спадщину?»

Дуже багато змін сталось в Україні з 2011-го р., а СУА знову продемонстрував відповідь на запитання цих репортерів своїми діями. Наше членство підтримало Україну в часи Майдану та постійної війни через допомогу сім'ям тих, хто загинув, і свої поточні програми суспільної опіки тощо. Проте СУА також створив глибоку підтримку українського

жіночого руху, який почався більше ніж століття тому – через програму жіночих студій в Українському Католицькому Університеті. Ця програма процвітає та дає українським жінкам можливість досліджувати своє минуле, вивчати теперішнє та будувати майбутнє.

Я вважаю, що є доцільним, щоб СУА став членом Комітету з планування історичного 100-річчя СУУ, оскільки ми наближаємося до нашого власного сторіччя у 2025-му році! З нетерпінням чекаємо відомостей, які отримуватимемо від організаторів, щоб поділитися з нашими читачами деталями планування.

5 січня 2018 року

Ambassador of Ukraine
Washington, D.C.

Дорогі українці Америки!

Сердечно вітаю вас з новорічними та різдвяними святами, які традиційно символізують підбиття підсумків року, що минув, і світлі надії і ґрунтовні плани для року, що прийшов.

2017-й був для всіх нас роком випробувань та важкої наполегливої роботи. Водночас, це був рік значних досягнень і результатів, які спільними зусиллями усіх українців світу були здобуті як на міжнародній арені, так і на Батьківщині.

За цей рік ми прожили немовби декілька років поспіль. Труднощі загартували та ще більше зблизили нас. Ми працювали не просто як єдина команда, а як єдина велика родина. І результат не забарився.

Я низько вклоняюся вам, українцям Америки, за вашу величезну допомогу та підтримку України.

Я щиро дякую вам, добрі, сильні, талановиті, працьовиті та щедрі співвітчизники, відданні патріоти, справжні сини і доньки України.

Ці зимові святкові дні завжди наповнюють серце надією та душевним теплом, нагадують нам, що добро й любов є найвищими людськими цінностями, поруч з якими немає місця ненависті і злу.

Ми переможемо, бо правда на нашому боці.

То ж нехай зимові свята 2017-2018 років принесуть у наші з вами домівки мир, спокій і радість. Нехай Новий 2018 рік буде не лише роком перемоги над агресором, але й роком успішних реформ для побудови заможної, демократичної і європейської України.

Щиро ваш, ***Валерій Чалий***

Небесна Сотня воїнів Майдану

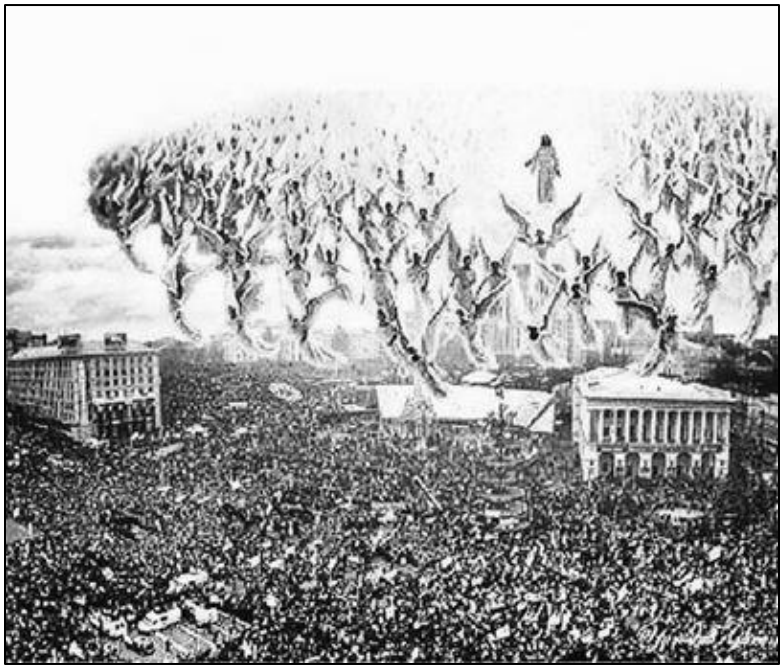

Ті, хто пішов у небо…

Минає чотири роки, як на майдані Незалежності столиці європейської держави Києві розстріляли беззбройних людей. Світ здригнувся від цих подій, у таке було важко повірити. А над Україною пролунала тужлива «Пливе кача…»

Пам'ятний **День Героїв Небесної Сотні** (20-го лютого) встановлено Указом Президента України П. Порошенка «Про вшанування подвигу учасників Революції Гідності та увічнення пам'яті Героїв Небесної Сотні» «з метою увічнення великої людської, громадянської і національної відваги та самовідданості, сили духу та стійкості громадян, завдяки яким змінено хід історії нашої держави, гідного вшанування подвигу Героїв Небесної Сотні, які віддали своє життя під час Революції Гідності (листопад 2013-го року — лютий 2014-го року)». Герої Небесної Сотні повстали проти насилля, несправедливості. Кожен віддав найцінніше — своє життя, заради нової України. За даними Вікіпедії, до 18-го лютого загинуло 9 осіб, 18-го лютого — 23, 19-го лютого – 8, 20-го лютого — 47, 21-го лютого — 2, після 21-го лютого – 19. Разом — 107 смертей… Крім того, за свідченнями очевидців, загинуло десятки активістів, імена яких не встановлено. Президент України 20-го лютого 2015-го р. вручив 107 орденів «Золота Зірка» **Героя України** родичам загиблих. Вічна пам'ять героям!

Для відзначення осіб за громадянську мужність, патріотизм, відстоювання конституційних засад демократії, прав і свобод людини, активну благодійну, гуманістичну, громадську діяльність в Україні, самовіддане служіння українському народу, виявлені під час Революції Гідності, інших подій, пов'язаних із захистом незалежності, суверенітету і територіальної цілісності України, Верховною Радою України 1-го липня 2014-го р. була затверджена нова державна нагорода — **Орден Героїв Небесної Сотні**.

Національний банк випустив медаль «Небесна Сотня на варті», вшанувавши пам'ять Героїв Небесної Сотні. На аверсі медалі зображений Архангел Михаїл. Під ним написи: «*Мамочко, вибач за чорну хустину, за те, що віднині будеш сама. Тебе я любив і любив Україну, вона, як і ти, була в мене одна»* та *«Героям слава!»* На реверсі – герої подій українського Майдану на барикаді, один із яких тримає синьо-жовтий Державний Прапор України; угорі напис **«Небесна Сотня на варті»**; унизу рік карбування – 2014.

Медаль «Небесна Сотня на варті».

Уперше Небесною Сотнею полеглих учасників акцій протесту назвала поетеса Тетяна Домашенко у вірші, написаному 21-го лютого 2014-го р.

Небесна сотня воїнів Майдану

Небесна Сотня воїнів Христа
З мечем Архистратига Михаїла,
З молитвою за Волю на устах
У Вічність із Майдану відлетіла.

Небесна Сотня воїнів святих
І душу, й тіло склали за Свободу,
За розбрат нації взяли на себе гріх,
Освячені любов'ю до народу.

Їх імена у Небі голубім
Золотосяйним променем палають,
І над устами Гімн співають.
Вся Україна – Мати над Хрестом,

Їй серце меч прошив нестерпним болем,
У душу увірвався напролом,
Сльоза пече й пече кривавим морем.
Цвіт нації узято на приціл,

Все нових кілерів злочинець-кат шукає,
Щоб ми не чули крику породіль,
У зав'язі невинний цвіт вбиває.
О, мій народе, мученик святий,

У Вічності хвилиною мовчання
І Час, і Простір вмить перехрестив
У серці матері молитвою прощання.
Покров Небесний в зорях золотих,

І «Ще не вмерла...» над Майданом лине –
Молитвою сердець усіх святих
Творець Всевишній славить Україну.

Тетяна Домашенко

21-го лютого ми святкуємо **Міжнародний день рідної мови**. Цю дату визначено на 30-й сесії Генеральної Конференції ЮНЕСКО в жовтні 1999-го р, де наголошено на важливій ролі мови в розвитку освіти, культури, для консолідації суспільства, формування нації та зміцнення держави.

МОЛИТВА ДО МОВИ

(*Катерина Мотрич*)

«*Всім, хто має... боронити українську мову, радимо замислитися над проникливими рядками зворушливого доробку письменниці Катерини Мотрич «Молитва до мови». Обпікаючи душі читачів справедливими критичними оцінками, апелюючи до почуття національного сорому, елементарної людської гідності, автор «Молитви» рішуче стає на захист одного із найголовніших атрибутів Української держави, визнаної всім світом*» (Ю. Килимник, Київ.)

Мово! Пресвята Богородице мого народу! З чорнозему, рясту, любистку, м'яти, євшан-зілля, з роси, з дніпровської води, від зорі і місяця народжена!

Мово! Мудра Берегине, що не давала погаснути зеленому вогнищу роду нашого і тримала народ на небесному олімпі волелюбності, слави і гордого духу.

Мово! Велична молитво наша у своїй нероздільній трійці, що єси Ти і Бог – Любов, і Бог-Віра, і Бог-Надія. То ж стояла Ти на чатах коло вівтаря нашого національного храму й не

впускала туди злого духа виродження, злого духа скверноти, злого духа ганьби! І висвячувала душі козацького роду спасенними молитвами й небесним вогнем очищення, святими водами Божого річища, щоб не змалів і не перевівся народ той. І множила край веселий, святоруський і люд хрещений талантами, невмирущим вогнем пісень і наповнювала душі Божим сяйвом золотисто-небесним, бо то кольори духовності і Божого знамення.

Мово моя! Звонкова кринице на середохресній дорозі нашої долі. Твої джерела б'ють десь від магми, тому й вогненна така. То ж зцілювала ти втомлених духом, давала силу, здоров'я, довгий вік і навіть безсмертя тим, що пили Тебе, цілющу джерелицю, і невмирущими ставали ті, що молилися на дароване Тобою Слово. Бо «Споконвіку було Слово. І Слово було у Бога. І Слово було Бог».

Мово наша! Пречиста незаймана Діво! Яничарами в степах впіймана, на курному шляху зґвалтована, в дикий кривавий ясир погнана, на продажній толоці розтоптана, в рабство за безцінь на тому торжищі продана!

Мово наша! Передчасно постаріла, змаліла, на хресті мук розіп'ята, на палю посаджена, за ребро на гак повішана дітьми-покручами. Стражденице, великомученице, Матір-Божа наша, в сибіри й на колими погнана, в соловецьких ямах згноєна, за моря й океани розвіяна, голодомором викошена, лютим чоботом розтоптана, стонадцять раз розстріляна, Чорнобильською смертю засіяна.

Мово наша! Убога прочанко з простягнутою рукою! Осквернена й знеславлена рідними дітьми! Твоїм сім'ям немудрим, що вродило не з тих полів, де квітують гречки, мовби зійшли на землю ангели, де половіють жита, як Божий лик, і сяє небо, як Божий престол. А із того зловісного валуєвського тирловища, де густо родить чортополох звиродніння, осот безпам'ятства, блекота запроданства, кукіль здрібнілого мислення, будяки бездуховності, чорнобиль рабської покори, прибиті сірою курявою повільної смерті, вичахання. На межі того здичавілого поля вже стоїть вічний плуг, і вічний плугар Час чекає Божого знаку: зачати переорювати той бур'ян, чи, може, станеться диво…

Прости ж їх, рідна! Прости гріхи їхні вільні й невільні! Прости той чорнобильський плід і те дике зілля, що густо вродило на нашому трагічному лану. І прости цю велестражденну землю, на якій диявол справив моторошне весілля, де здичавілі й сп'янілі від крові ангели його все котять і котять мутні тумани на Великі Луги, поки його лукаві слуги косять і косять наші молоді трави…

Караючий Третій Ангел, що протрубив у ніч із 25 на 26 квітня за дев'ять днів до воскресіння Спасителя, що висвятив цю землю і люд її много-грішний, покарай за Тебе, Матір нашу скорботну.

Прости ж їх, змалілих, здрібнілих, перероджених, звироднілих нащадків козацького роду, які повірили лукавим корчмарям і ненажерливим косарям, що Ти не древня, що Ти не мудра, не велична, не прекрасна, не свята, не вічна єси. Перероджений плід із дерева роду нашого впаде в чорнобильську землю значно раніше, ніж Ти.

Стаю перед Тобою на коліна і за всіх благаю: прости нас, грішних, і повернися до нашої хати, звідки Тебе було вигнано, вернися до краю, де «чорніше чорної землі блукають люди». То чорнобильські лика Чорнобильської України, покарані Всевишнім за безпам'ятство.

Я ж Тебе викликаю із нетрів, із боліт, із забуття, я ж висвячую Тебе святою водою і священним вогнем, я ж самоспалюючою любов'ю своєю відганяю від Тебе злих духів, молюся за Тебе і на Тебе, скроплюю живою водою воскресіння, виціловую лик Твій скорботний, Матір Божа, Мово мого народу!

Прости! Воскресни! Повернися! Возродися! Забуяй віщим і вічним Словом від лісів – до моря, від гір – до степів. Освіти від мороку і освяти святоруську землю. Русь – Україну возвелич! Порятуй народ її на віки!

«ЖИТТЯ — ЦЕ БОРОТЬБА, А БОРОТЬБА — ЦЕ СПРАВЖНЄ ЖИТТЯ»

Олена Теліга

21-го лютого заведено вважати днем пам'яті Олени Іванівни Теліги — української письменниці, поетеси, публіцистки, літературної критикеси, діячки ОУН і Олега Ольжича — українського поета, політичного діяча, сина відомого українського поета Олександра Олеся.

Олена Теліга.

Олена Теліга народилася 21-го липня 1907-го р. Імперський Санкт-Петербург став містом її дитинства та юності. Олена походила з української родини. Її батько — Іван Шовгенів, родом із околиць степового Слов'янська, був інтелігентною й освіченою людиною, інженер, спеціаліст з гідротехніки. Мати родом з Поділля. Чуйна і добра жінка. Одразу зауважу, що в родині Шовгенівих панувала російська мова. І хоч батьки ніколи не цуралися свого українського походження, цей факт мав свій вплив на формування світогляду майбутньої поетки.

Дитинство Олени було доволі безтурботним. Батьки жили заможно, а тому діти, Олена і двоє старших братів, мали все необхідне, щоб здобути добре виховання й освіту. Часто Шовгеніви подорожували: виїжджали на Кавказ, милувалися краєвидами Фінляндії. Змалку Олена вивчала іноземні мови: засвоїла французьку та німецьку, не знала лише української.

Культурне середовище, читання книжок, відвідування театрів спонукало дівчину взятися за перо...

Перед революційними подіями 1917-го р. інженера Івана Шовгеніва запрошують на роботу до Києва. Він стає професором Київської політехніки. До Києва перебирається Олена й опановує науку в одній із гімназій столиці.

...Київське життя дуже відрізнялося від петербурзького. Передовсім у Києві Шовгенівих застала українська революція. Вперше у двадцятому столітті постала Українська держава. Шовгеніви приєднуються до активного українства. Так, Іван Шовгенів стає міністром уряду Української Народної Республіки (УНР). Старший брат Сергій — вояком армії УНР.

Як відомо, доба УНР була недовгою. Після поразки української державності батько та старший брат змушені податися на еміграцію. Олена разом з матір'ю та молодшим братом залишаються в окупованому більшовиками Києві. Невдовзі приходить голод і розруха. До значних матеріальних нестатків додається постійне цькування. На Олені міцно закріпився ярлик «петлюрівки».

Дуже скоро мати Олени зрозуміла, що в умовах радянської влади вона не зможе дати дітям не лише доброї освіти, але й зберегти життя. Тому навесні 1922-го р. мати з дітьми покидає Україну. Дорога на Захід була важкою, сповненою великих небезпек, але саме в дорозі, Олена по-справжньому пізнавала Україну і її народ.

Шлях пролягав через Вінницю, де червоноармійці затримують і на деякий час заарештовують втікачів. Потім — Кам'янець-Подільський, далі довга дорога, перехід кордону й Олена опиняється в польському містечку Тирнові, де на той час вже було чимало інтернованих вояків Української Армії. Олена чи не вперше отак зблизька побачила людей, які зі зброєю в руках воювали за Україну. Зустріч з батьком принесла щасливі

хвилини радощів, які так доречні були після небезпечної подорожі.

Родина Шовгенівих разом з Оленою перебирається до Чехословаччини у Подєбради. Там батько Олени дістає призначення ректора Української Господарської Академії, а сама Олена записується на матуральні курси, щоб згодом вступити на історико-філологічний факультет Українського Педагогічного інституту ім. М. Драгоманова в Празі.

Подєбрадський період життя Олени надзвичайно цікавий, сповнений різноманітних знайомств і зустрічей. Тут почало кристалізуватися її українське «я». У Подєбрадах вона знайомиться із Леонідом Мосендзом, який не лише готує її до вступу в інститут, але як колишній вояк Української Армії, талановитий поет і відомий вчений, допомагає знайти те середовище, яке могло не лише її зацікавити, а й виявити творчі можливості. Відтак Олена знайомиться з Євгеном Маланюком, Юрієм Дараганом, Василем Куриленком, Наталією Лівицькою-Холодною, Оксаною Лятуринською, Олегом Штулем. Особливе враження справляє Микола Сціборський, чий інтелект, ерудованість, сила переконань, неабиякі ораторські здібності захоплювали багатьох.

Олена часто відвідує різноманітні студентські зібрання, бере активну участь у гарячих дискусіях. Не обходилося і без сутичок. Так, на одному із зібрань в Народному Домі, де були присутні російські емігранти-монархісти, пролунали образливі випади проти української мови. Олена одразу ж знайшла в собі мужність, щоб безкомпромісно заявити: «Ви нечеми! Та собача мова — моя мова! Мова мого батька і моєї матері. І я вас вже більше не хочу знати».

На одній із таких вечірок вона знайомиться з Михайлом Телігою, високим вродливим юнаком, який походив з Кубані й був старшиною армії УНР. Знайомство Олени й Михайла переросло в кохання й незабаром вони одружилися.

Навчаючись у Празі, Теліга розпочинає свою літературну діяльність. Її вірші з'являються на сторінках «Літературно-наукового Вісника» та інших часописів.

У 1929-му р. помирає мати Олени, й вона разом з чоловіком переїжджає до Варшави. Закінчується дещо романтичний період студентства й розпочинаються нелегкі емігрантські будні. У пошуках роботи, засобів до існування О.Теліга не полишає мистецької й громадської праці. У Варшаві знайомиться з Д. Донцовим, стає постійним автором його «Вісника» і дуже скоро одним із чільних представників «Вісниківської квадриги», яка у духовному житті української еміграції відігравала провідну роль.

Оцінюючи творчий доробок О. Теліги, відомі науковці, дослідники літератури й мистецтва ставлять її в один ряд з Лесею Українкою. Так, Юрій Бойко писав: «Загально характеризуючи світ образів, створених поеткою, доводиться констатувати близькість її до Лесі Українки. Ця близькість випливає головно із спорідненості духового комплексу обох поеток».

Як у Подєбрадах чи Празі, так і Варшаві Олена є учасницею майже всіх святкувань, академій чи літературних дискусій. Правда, тепер вона частіше виступає сама, виголошує реферати, читає власні поезії. У Варшаві О.Теліга не була байдужою до громадського й політичного життя. Її цікавила кожна звістка, що приходила з поневоленої України. З болем в серці вона сприйняла повідомлення про загибель двох українських патріотів — Василя Біласа й Дмитра Данилишина й відразу відреагувала на цей факт своїм віршем «Засудженим».

Вона цікавиться діяльністю Організації Українських Націоналістів (ОУН), яка поступово набирала сили й ставала найвпливовішою громадсько-політичною силою на Західній Україні.

У 1938-му р. у вогні визвольних змагань постає Карпатська Україна. ОУН скеровує на Срібну Землю кращі свої кадри. О. Теліга не брала безпосередньої участі в подіях Карпатської України, але пафос революційної боротьби, тріумф і трагедія молодої Карпато-Української держави мали великий вплив на формування світогляду Олени, зокрема її політичних переконань.

Тим часом Європа жила у передчутті нової світової війни. Після трагедії на Карпатській Україні в Олени Теліги не було жодних сумнівів щодо політики Німеччини та Гітлера відносно України. Якщо війна і мала дати шанс українцям здобути незалежність України, то розраховувати слід було лише на власні сили й важку боротьбу...

У грудні 1939-го р. Олена зустрічається з Олегом Ольжичем. До цього вони зустрічалися не один раз. Але ця зустріч була особливою, небуденною, а для Теліги такою, що зумовила цілий етап у подальшій долі. Ольжич на той час вже був відомий не лише як талановитий поет, а передовсім як громадський і політичний діяч, один із керівників

націоналістичного руху, заступник Голови Проводу ОУН. За його плечима був досвід революційних боїв за Карпатську Україну, організаційна робота з проведення Другого Великого Збору Українських Націоналістів.

Теліга на ту пору була ідейно й світоглядно сформованою постаттю й виявила готовність стати членом ОУН, влитися в організований український націоналістичний рух. Як член ОУН вона активно займається працею в Культурній референтурі ОУН, що її очолював Ольжич. На плечі молодої жінки одразу впала важка, але цікава робота. Вона готувала ідеологічні й вишкільні матеріали, які відправлялися на українські землі. Складала тексти листівок, відозв, летючок. Мала публічні, але нелегальні виступи перед членством ОУН, яке приходило з України.

Коли революціонери-підпільники вперше побачили Телігу, то поставилися до неї з недовірою, оскільки, на їх думку, така молода і вродлива пані не годилася для небезпечної підпільної боротьби. Однак вже після перших слів Теліги вони пройнялися до неї цілковитою довірою, бо скоро розгледіли в ній полум'яну націоналістку, готову не лише словом, а й ділом прислужитися українській революції.

У Кракові Теліга очолила мистецьке товариство «Зарево», яке шукало нові шляхи для українського мистецтва, гуртувало навколо себе творчу молодь, вирішувало чимало практичних питань, пов'язаних із функціонуванням українських культурних і наукових установ. У ці роки О. Теліга інтенсивно студіює літературу, яка приходила з підрадянської України. Вона інтелектуально, морально і творчо готувала себе до повернення на рідну землю.

У 1940-му р. в ОУН стався розкол. Теліга важко переживала розбиття Організації, але залишилася на боці Голови ОУН полковника Андрія Мельника.

Тим часом сама ОУН готувалася до війни. Центром підготовки став Краків. Сюди з'їхалися майже всі члени ПУН (Проводу Українських Націоналістів), які розпочали підготовку до повернення в Україну. Полковник Роман Сушко проводив військові вишкільні курси. Микола Сціборський організовував штаб пропагандистів, готував відповідну літературу й листівки. Інтенсивно працювала «Комісія державного планування» під керівництвом О. Ольжича, яка апробовувала проекти програм в ділянках економічно-господарського, культурного та адміністративного життя в Україні, на випадок утворення самостійної держави. За дорученням ПУН М. Сціборський підготував проект Основних Законів (Конституції) Української Держави, які мали унормувати державне життя в перехідному періоді: від здобуття до закріплення української державності.

Навесні 1941-го р. Голова Проводу Українських Націоналістів і Організації Українських Націоналістів полковник Андрій Мельник особисто в нелегальний спосіб відвідав українські землі Холмщини, Полісся і Лемківщини, які тепер опинилися під німецькою окупацією й розглядалися ОУН як плацдарм для походу на Схід.

Провідникові Краєвої Екзекутиви (управи) ОУН Ярославу Гайвасу було доручено підготувати перехідні пункти на річці Сян, через які мали вирушити в Україну похідні групи ОУН, перед якими ставилося завдання активізувати українське життя, розбудувати мережу державних адміністрацій, охоплювати своїми впливами господарське, культурне, церковне життя.

Перед початком німецько-совєтської війни у Кракові відбулося засідання ПУН, де були зроблені організаційні зміни для більш ефективної дії ОУН на українських землях. Зокрема, було утворено Секретаріат ОУН, у склад якого призначено Олега Ольжича, Володимира Мартинця та Зиновія Книша. Ольжича призначено першим заступником Голови ПУН-ОУН та головою центрального керівництва ОУН на Східні й Осередні Землі України з осідком в Києві.

У липні 1941-го р. в складі однієї з похідних груп ОУН Олена Теліга разом з Уласом Самчуком перейшла Сян в районі Ярослава і вирушила до Львова. А вже 22-го вересня 1941-го р. вона виїжджає до м. Рівного, яке було перехідним пунктом у переправі груп на Київ. 22-го жовтня Теліга прибула до Києва. Так сповнилася її мрія. Вона повернулася до міста своєї юності, столиці України.

У Києві на той час вже працювали українські націоналісти. У різний час і спосіб до столиці прибули Олег Ольжич, Олег Лащенко, Марко Антонович, Іван Ірлявський, Іван Рогач, Олег Штуль, Михайло Михалевич, Микола Кузьмик-Петренко та ін.

Теліга одразу ж береться за організацію літературного життя. Вона стає головою Спілки українських письменників. У Києві починає виходити літературно-мистецький альманах «Літаври» як додаток до газети «Українське Слово», редагований О. Телігою. За короткий час довкола Спілки, «Українського Слова» і «Літаврів» вдалося згуртувати чимало інтелі-

генції. Вперше за довгі роки більшовицького поневолення у Києві відкрито почали говорити про державність, з'явилася національна символіка, в церквах українською мовою почала правитися Служба Божа.

Велика роль у піднесенні рівня національної свідомості у ті роки належала «Українському Слову», яке виходило накладом 50 тис. примірників й поширювалося далеко за межами Києва. «Національнотворча роля київського «Українського Слова» передусім у тому, що воно ані на хвилину не припиняло пропаганди ідеї української державності, — писав Юрій Бойко. — Це було те, що являло пряму небезпеку для імперіалістичної політики Третього Рейху. Редактори це добре собі усвідомлювали. Але вони йшли напролом. Важливо було зробити в цьому напрямку якнайбільше, коли ворог почне свої репресії».

Як «Українське Слово», так і «Літаври» широко ознайомлювали своїх читачів з творчістю поетів і письменників, які нещодавно замовчувалися в Україні, оскільки були репресовані або розстріляні. Чи не вперше кияни мали змогу пізнати творчість українських митців еміграції. На шпальтах видань друкувалися твори О. Ольжича, У. Самчука, Л. Мосендза, Є. Маланюка та інших відомих поетів та письменників. Видання українських націоналістів мали яскраве антимосковське забарвлення. Постійно наголошувалося на відмінності й окремішності не лише української культури і духовності, але й стилю роботи, поведінки й думки. Були випадки, коли до «Українського Слова» чи «Літаврів» приносили статті, в яких автори славили фюрера і його «новий порядок». Такі статті заверталися і не друкувалися, навіть з огляду на те, що це дуже часто було приводом для доносів у гестапо.

Дуже швидко у Києві було зорганізовано мережу професійних, військових і виробничих спілок. Як завершення цього процесу стало створення з ініціативи О. Ольжича Української Національної Ради — національно-представницького органу, який очолив ректор Київської політехніки проф. Микола Величківський. Одним із секретарів було обрано члена ПУН Осипа Бойдуника. УНРада у своїх установчих документах нав'язувала себе до традицій Української Центральної Ради. Заходами УНРади вдалося налагодити зв'язок з усіма областями України, була відновлена робота Української академії наук, Київського університету, Київського політехнічного інституту, створена мережа початкового та середнього шкільництва. Було відроджено кооперативний рух, зокрема на відтинку споживчої кооперації затверджено статут Всеукраїнської кооперативної спілки. УНРада налагодила регулярну доставку в Київ продуктів харчування. Засновано Український червоний хрест, який опікувався полоненими. Створено Українську церковну раду, представник якої входив до складу УНРади. Вже після ліквідації німцями київської Української Національної Ради нею було підготовлено низку документів, які свідчили про німецькі репресії в Україні. Після війни ці документи було передано до звинувачувальних актів Нюрнберзького процесу.

Активність ОУН в Києві довго не могла бути поза увагою німецької влади. Але першого відчутного удару ОУН було завдано на Житомирщині. Тут у листопаді 1941-го р. неподалік села Базар ОУН з ініціативи невгамовного Ольжича провела величну маніфестацію на відзначення роковин від дня розстрілу більшовиками учасників Другого Зимового Походу Армії УНР.

Акція ОУН була масовою, добре зорганізованою і стала виявом самостійницьких домагань українських націоналістів. Після маніфестації почалися арешти в Житомирі, Коростені, Радомишлі, інших містах і селах. У передмісті Житомира, на Мальованці, почалися розстріли. Упродовж листопада і грудня тут було розстріляно сотні українських патріотів.

Київ жив в очікуванні репресій. У першій половині грудня було заарештовано Івана Рогача, Ярослава Оршана-Чемеринського, Миколу Олійника, інших співробітників «Українського Слова». Сам тижневик перестав виходити. Згодом було закрито «Літаври». Смертельна небезпека нависла над Оленою Телігою. Натомість вона категорично відмовилася покинути місто, а всі свої зусилля сконцентровує на роботі Спілки українських письменників.

«Олена Теліга живе мов на Клондайку, — згадує Олег Штуль. — Жахливе харчування, в хаті зимно, нема ні води, ні світла. Але поетка щоденно, точно о 9-й годині ранку, акуратно зачесана, елегантно вбрана, трясучись від холоду з посинілими пальцями, але з привітною й підбадьорюючою усмішкою — в помешканні Спілки на вулиці Трьохсвятительській.

Це був справжній героїзм, і все для того, щоб дотримати слова своїх засад і продовжувати роботу. Тут виявилася постать Олени Теліги у всій її величі — в житті реалізувала свої засади до останнього».

(Закінчення на стор. 18)

In January, in my capacity as president of the UNWLA, I received an invitation from Oreslava Khomyk, president of the Ukrainian Women's Union of Ukraine (Soyuz Ukrainok Ukrainy/SUU), requesting that I join the committee planning the celebration of SUU's 100th anniversary! The organization had already submitted a resolution (dated October 5, 2017) to the Verkhovna Rada of Ukraine (Parliament). In response, the Verkhovna Rada amended its original "Celebration of Memorable Days and Anniversaries in 2017" to include and recognize the 100th anniversary of SUU on the state level, and this was accepted. The next step would be for the Cabinet of Ministers of Ukraine to approve the organizing committee and to plan events to mark this SUU anniversary. I accepted Ms. Khomyk's invitation on behalf of the UNWLA without hesitation and am awaiting further instructions.

According to SUU's Ukrainian-language website, the organization originally known as "Zhinocha Hromada" was renamed the "Union of Ukrainian Women" in 1917. Headquartered in Lviv, the organization was restructured and grew, and soon numbered more than 60 branches. In 1921, the organization's congress gathered and adopted a charter (by-laws). The rest of the paragraph on this website states that "the activity of the Union was banned twice: the first time on February 17, 1929, for fundraising in support of the Committee for the Assistance to Political Prisoners. The organization was accused of political activity, which was not supported by its charter. The second ban was announced on May 5, 1938, when the Polish authorities shut down the activities of the organization. SUU was "reborn" in Lviv in 1989, and in 1991, the "All-Ukrainian Union of Ukrainian Women" was formed.

On October 1, 2017, the press service of the Lviv regional state administration wrote about the gathering of SUU members in Lviv and its solemn procession through the central streets of the city where participants later prayed before the statue of the Blessed Virgin. Zoryana Bilyk, the president of the Lviv regional chapter of SUU, underscored that SUU's membership had kept the traditions of the Ukrainian women's movement alive but that many responsibilities still lie ahead. Oleh Syniutka, governor of the Lviv region (oblast), presented awards to a few of the most active members, and thanked those SUU members for "raising true, patriotic Ukrainians, heroes who are now protecting their native land thousands of kilometers from Lviv." He continued, "You have paid a great price! I wish you continued fruitful work, with one heart, for the benefit of our beloved, native and prosperous Ukraine."

Reading this article, I was taken back to August 20, 2011, when several UNWLA Board members and I participated in such a walk in Lviv in celebration of SUU's 90th anniversary. Buses from the various regions arrived, filled with proud and enthusiastic members clad in traditional garb from their regions. A parade along Prospekt Svobody was followed by a gala concert at the Lviv Opera House.

One intriguing question about the 100th anniversary is why it is being celebrated officially in 2017 when 2011 was the year designated as the organization's 90th anniversary. Was the official birth of the organization in 1917 or 1921? After leafing through various sources, I found that the designation of the exact year remains a question even in the opinion of scholars who are familiar with the organization and its history. As Dr. Marta Bohachevsky-Chomiak, for example, writes in *Feminists Despite Themselves*, "The story is not too clear. The Union, which dated its existence to 1917, although it had existed as an organization only since 1921 ....." (p. 256).

Regardss of the precise year, these are historic landmarks lefor SUU but also for the UNWLA. As I had stated in my speech on the stage of the Lviv Opera House in 2011, "the seed was sown—the bond of sisterhood was set" when UNWLA was formed in the United States in 1925, when we became the voice of our sisters in Ukraine. On that same afternoon in August of 2011 we were asked by a reporter "why we as American women would still be inspired to work with Ukraine and also to salvage and nurture the Ukrainian culture and heritage."

So much has transpired since 2011, and the UNWLA has again and again demonstrated the answer to that reporter's question—by its actions. Our membership has supported Ukraine through the Maidan and the continuing war, through aid to families of the fallen, through its ongoing social welfare programs, etc. But it has also created a resounding support for the Ukrainian women's movement that began more than a century ago—through the Women's Studies Lectureship (and now Center) at the Ukrainian Catholic University.

This program is flourishing and is giving Ukrainian women an opportunity to explore their past, examine the present and build for the future. Given this history of unity, I believe it is appropriate that the UNWLA become a member of the planning committee for the historic 100th anniversary of SUU, especially as we come ever closer to celebrating our own centennial in 2025! I look forward to sharing planning committee details, as they evolve and develop, with our readers.

Remembering Chornobyl: An Invitation to OL Readers

In April of this year, Ukrainians will be commemorating a horrific episode in the history of Ukraine—the explosion of the Chornobyl nuclear reactor on April 26, 1986. Since that time, we have published several articles, poems, stories, and commentaries on the Chornobyl disaster: its villains and its victims, its immediate and long-term political, ecological, and health implications, how it changed Ukraine, and how it changed the world. In this year's April issue, we hope to feature stories from our readers, specifically about personal and immediate responses to the horrific event and/or your involvement in relief efforts or in other related causes, including correcting media reports on the "Russian" nuclear disaster.

Please type your story in a Word document and send via email to unwlaourlife@gmail.com. Please put **Chornobyl Story by (your first name and first letter of last name**, e.g. Marta H.) in subject line of the email. At the end of your story (in the Word document), kindly include your full name and a telephone number where you can be reached. Absolute deadline for submission is March 10, 2018. (Please note that sooner is always better.)

Our Cover Artist

Sophia Zarytska was born in Poland in 1903 and began studying art in Lviv, at the school of renowned Ukrainian painter Oleksa Novakivsky. She continued her art studies in Prague from 1923 to 1928, initially at the Ukrainian School of Plastic Arts and later at the Prague Academy of Arts under K. Kratner. She moved to France in 1928, settling first in Paris and later moving to Chennevières-sur-Marne. Her work was exhibited and well received at the Salon des Indépendants in Paris as well as in galleries in Lviv, Berlin, and Prague. Sophia Zarytska's focus was monumental fresco painting; her preferred subjects were women and children. In 1964, Zarytska teamed up with Olena Kulchytska for a two-artist show organized by the Ukrainian Free Academy of Sciences in the United States. The artist died in Chennevières-sur-Marne, France, in 1972.

Подяка з України

Дорогі побратими та посестри, дороге українство, шановна українська діаспоро та народи далекої за відстанню і, водночас, такої близької за духом Америки, славні доброчинці великої країни! Прийміть щиру подяку за те тепло, світло, любов, яку приносять у наші долі та домівки добрі побажання, духовна підтримка та матеріальна допомога.

Засновники милосердя, брати і сестри невичерпної доброти, носії світла і правди, дорога українська діаспоро, народе Америки! Дякуємо Вам і Вашій Землі, що зростили пристойних, порядних синів і дочок. З приємністю і шанобливістю хочемо назвати Голову СУА Маріянну Заяць та Голову суспільної опіки СУА Ліду Білоус. Це вони, люди невичерпної доброти, незгасної любові, тепла і світла постійно намагаються внести затишок і спокій у наші долі, стиснуті і розчавлені зловісною пружиною сталінської машини. Це неминуче огортає серце, коли відчуваєш, що за тебе не забули. І хоч ятряться рани душ наших, які не загоюються з часом, а віддаються частим болем, — все ж велика мудрість, філіґранна духовна праця та вміння знаходити порозуміння і розділяти радощі та прикрості життя, постійна увага — і духовна, і матеріальна — цих двох пань і велика гармонія їх душ українських лікують наші душі, вселяють віру, скріплюють незалежність духу, зміцнюють силу і бажання вистояти проти темного та незрозумілого.

Дякуємо, дорогі Союзянки, українська діаспоро, побратими та посестри, пані Маріянно і пані Лідо, шановна громадо Америки за Вашу чуйність, доброту, увагу, допомогу духовну і матеріальну, за Ваші святі намагання, щоб в кожному серці народився маленький Ісус.

Вітаємо Вас з Новим роком, Різдвом Христовим, з народженням Ісуса в кожному доброму серці, в кожній не байдужій душі, якими Господь щедро нагородив Вас і весь нарід український.

З вдячністю — *«Товариство політв'язнів і репресованих» м. Новояворівська та Голова товариства Станкевич Ірина*.

From the Editor: *The March 2016 issue of Our Life included an article written by UNWLA Honorary President Anna Krawczuk. The article introduced UNWLA members and other readers to Ukrainian chess phenome Mariya Muzychuk, who had recently been named the 15th Women's World Chess Champion. The article also featured information about the chess champion's family and a description about of a special ceremony hosted by Ukraine's President Petro Poroshenko to honor Ms. Muzychuk for her accomplishment. In this month's issue of Our Life we are proud to publish a feature article about Mariya Muzychuk's older sister Anna, a gifted chess champion who was also a UNWLA Scholarship Program alumna, sponsored through her Master's Degree by Taissa (Osinska) Decyk Meleshko. The article focuses on a brave and principled decision that has cost Anna Muzychuk two championship titles as well as the opportunity to vie for a new title and a hefty monetary reward. We applaud her courage and her principled stance against a dress code and a mindset that no woman should be subjected to. - tsc*

Women's World Chess Champion Anna Muzychuk Delivers a Resounding Checkmate

by *Anna Krawczuk, UNWLA Honorary President and Scholarship Program Chair*

Chess Grandmaster, World Champion, and UNWLA Scholarship Program alumna, Anna Muzychuk recently took a stand for women's rights and women's honor by choosing to decline an invitation to defend her title by participating in a tournament to be held in Saudi Arabia, thus forfeiting her hard-won titles and awards: the Women's Rapid Chess Championship and the Women's World Blitz Chess Championship (both won in 2016). Writing on her Facebook page on December 23, 2017, Anna explained: "In a few days I am going to lose two World Champion titles—one by one. Just because I decided not to go to Saudi Arabia. Not to play by someone's rules, not to wear abaya, not to be accompanied getting outside, and altogether not to feel myself **a secondary creature. . . .** I am ready to stand by my principles and skip the event, where in five days I was expected to earn more than I do in dozens of events combined. All that is annoying but the most upsetting thing is that almost nobody really cares. That is a really bitter feeling, still not the one to change my opinion and my principles. The same goes for my sister Maria . . . I am really happy that we share this point of view. And yes, for those few who care—we'll be back!"

Anna also posted an end-of-year message on December 31, 2017: "And here go my World Champion titles. I lost them, surrendering without the fight. Well, not quite. The fight is ever going. It is a fight for being myself. For my principles. For the dignity of the women and for the responsibility of [being] the top chess player.

Anna Muzychuk in a photo from her Facebook page

It is costly. But it is only deeds that count. Not just futile words and declarations. The stance my sister and I took can help change some important things in this world. Most probably it won't change much, but we are all responsible for our own actions. Thanks to all of you for the myriads of messages supporting us. Many of you claim our stance inspires you. I have to say that it works in both directions: your feedback inspires me. New year is around the corner. It will bring a chance to become the World Champion again, and I plan to prepare for these new challenges properly. Please, know that your support is important to me. I wish every one of you a Happy New Year - inspire and be inspired!"

Congratulations Anna Muzychuk and Mariya Muzychuk. You have made us very proud!

Our Life in Anno Domini 1958 and a Few Other "8" Years

by Tamara S. Cornelison

Last year around this time, I pulled together a column on past decades of *Our Life*, the UNWLA, and the world, an entertaining experiment that involved perusing old issues of the magazine that occupy several shelves of bookcases in my basement. And once again, the journey uncovered several items of interest that made me laugh, made me think, and made me reminisce about people and places from a long gone past and things that underscored the permanency and continuity of our Ukrainian heritage as well as our diapsora culture and customs. It also gave me a trip down memory lane, reminding me of women I have met, worked with, and admired over the years, whether in the capacity of writer or editor or human being.

In the February 1958 issue of *Our Life*, I found a column entitled "Forty Years of Struggle." Penned by the indomitable Lydia Burachynska, who served as UNWLA president from 1971 to 1974 and served as editor-in-chief (mostly without the title) of *Our Life* for many decades, the column reflects on the 40th anniversary of Ukraine's 1918 proclamation of independence, the blowback from Soviet Russia, and the resistance movement that arose in response to Moscow's rapacious might. Burachynska's column focuses on the role of women in this decades-long movement: "In this lengthy struggle, Ukrainian women have played a conspicuous part. They had already participated in the proclamation of independence in Kiev . . . and there were 11 Ukrainian women in the first Ukrainian Parliament. . . . The downfall of Ukrainian independence shook Ukrainian womanhood deeply and drew them into the ranks of freedom fighters who have never stopped the resistance against the invader and oppressor, but will continue the struggle abreast of the men . . . they served the cause as scouts, messengers, or leaders of detachments . . . They [were] among those sentenced to prison or execution."

Burachynska also cites the Ukrainian woman's role in the resistance movement against the Nazis, the hundreds of Ukrainian women in UPA, the 500 Ukrainian women who perished as Russian tanks rolled over them in Kingir, Kazakhstan. The column ends with a reminder that February has been designated as the month honoring "valiant Ukrainian women who gave their lives . . . for freedom." My personal connection to Mrs. Burachynska was brief but poignant as it was she who wrote and published an article about a trip I took with three Ukrainian American companions through Ukrainian villages in Romania. It was a story she wrote based on my oral narration and a pile of photographs I provided but was published with my name as author, a magnanimous gesture I have never forgotten, and one I suspect had a subliminal influence on at least one of the professional paths I trod many years later.

In the February 1968 issue of *Our Life*, I came across another special person who was part of my journey during the years I served as editor-in-chief of the magazine. In the bottom right hand corner of page 21, I found a small item entitled "What to read." The boxed title, embellished by two small drawings (one of a book cover and one of an open book), also includes a modest by-line, an italicized *by Marty*. The item in question provides a brief review of a book published in 1966, which includes "excerpts of writings" by Ivan Dzyuba and Ivan Svitlychny, two members of the Ukrainian dissident movement of the 1960s, as well as a "good bibliography" of their respective work. The brief review is not gratuitously flattering as the reviewer ends her assessment of the work by mentioning the "awkward English translation" and an "abundance of typographical errors" that "detract very markedly from its usefulness." The Marty who authored this review is Marta Tarnawsky, a woman I have known most of my life, who graciously agreed to serve as a member of my editorial board and provided much useful guidance and assistance and constructive criticism while I learned the ropes.

The February 1978 issue of *Our Life* has two editors, one for each language: Ulana Liubovych for Ukrainian and Marta Baczynsky for English. Among other things, it features an announcement for a Contest for Children on the theme of "Who Are We/Whose Children Are We?" in correlation with the International Year of the Child proclaimed by the United Nations for 1979. The announcement provides Rules and Regulations for submission of artwork, prose, and/or poetry for various age groups, directing interested participants to submit their work to a Mrs. Irene Lonchyna in Detroit, Michigan, and noting that "Winners and prizes will be announced at the XVIII UNWLA Convention to be held in New York in May 1978."

This issue also includes the second part of a column on Views & News in Woman's World penned by Motria Kushnir, a woman I grew up with, whom I remember as a staunch advocate for women's rights and a champion of women's capabilities long before it was fashionable to be either. In her article, Motria

posed a telling question and provided a telling answer: "Why don't women succeed in fields of endeavor outside the home? The answer is really quite simple: Women don't succeed because they are taught to fail." To support her position on this, Motria cited several researchers and their findings on the subject. Among those mentioned was G.A. Milton of Yale University who (in 1958) conducted "Five Studies of the Relation Between Sex-Role Identification and Achievement in Problem Solving." She then summarized Milton's conclusions: "The findings of the study, published in an extensive technical report indicated that boys had greater mathematical aptitude than girls when standard tests were used to measure ability. However, when problems were simply reworded so that they dealt with cooking and gardening, girls improved their scores significantly even though the abstract reasoning required for solution of the problem remained the same."

The February 1988 issue of *Our Life* is missing from my basement collection, but the 1998 issue includes a "Winter Letter from Kyiv" penned by another friend and colleague, the amazing Martha Bohachevsky Chomiak, who was also a priceless member of my editorial board back in the day and who remains a mentor and colleague whose insights and wisdom continue to inspire me in countless ways. The same issue includes a rip-roaringly funny story "From the Diary of a Ukrainian Housewife," one of a series of extremely popular "life in the diaspora" stories written by an author who chose DMZ for her byline. Entitled "The Garage," this story describes "a sanctuary for the useless," which included (among other interesting things) a "large collection of green broomsticks . . . old car parts from every car we have ever owned . . . hardwood and canvas army cots our kids took to Plast camp, our very first Wildwood beach umbrella . . . and a carton of snail traps, made somewhere in China." I ran into DMZ recently at a Ukrainian Independence Day picnic held at the Ukrainian American Sports Center Tryzub located in the Philly burbs, and we chatted about many things, including her witty and highly entertaining stories. My favorites were the story about her running into an airplane while learning how to drive and a story that described her attire the year she and her husband, then president of the Ukrainian Engineers Society of Philadelphia, presided over the debutante ball hosted annually by the organization since 1953.

I close this trip down memory lane with a story published in the February 2008 issue of *Our Life*. Written by Marta N. Zielyk, who at the time held the post of Senior Diplomatic Interpreter in the U.S. State Department, the story is titled "Crossing to the Other Side: A Story About Guests at the White House." The author captures a moment in time, weaving into an amazing verbal tapestry riveting details about the enormous gingerbread White House, Tchaikovsky's Nutcracker Suite played by the Marine Corps Band, the theme-based décor celebrating the centennial of the National Park Service, her tablemates at dinner, and her desire "to sit in front of the fireplace in the State Dining Room, the very room in which President Clinton welcomed President Kuchma back in 1994."

I am grateful to all of these interesting and generous women for their contributions to this magazine, for touching my life in myriad ways, and for epitomizing the essence of the Ukrainian woman and the amazing things she can do.

And a Little More History from Times Gone By

February 12-13, 1924, Olha Basarab was brutally tortured to death by Polish authorities. A Ukrainian activist engaged in charitable and educational work, she was formally recognized by the International Red Cross for her dedication to wounded and interned soldiers. Basarab was a member of the first women's platoon of the Sichovi Striltsi and also served on the executive board of Lviv's branch of the Union of Ukrainian Women.

February 20, 1054. Kniaz (Grand Prince) Yaroslav Mudry (the Wise) died in Kyiv. Known as "the father-in-law of Europe," Yaroslav arranged marriages for his children, creating dynastic unions with half of Europe. He and his wife Ingigerd (daughter of King Olaf of Sweden) had three daughters: Anna married Henry I of France, Anastasia married Andrew I of Hungary, and Yelyzaveta married King Harald III of Norway (when Harald died in 1066, she married Sweyn II, King of Denmark). Yaroslav's sons also married reasonably well.

February 25, 1871. Larissa Kosach (better known as Lesya Ukrainka) was born.

Оксана Мешко. Як КДБ не зміг одну «козацьку матір» перемогти

Євгенія Тюхтенко

(Із матеріалів сайту Радіо Свобода https://www.radiosvoboda.org/a/28106315.html)

Жінка, якої КДБ так боялося, що у 76 років відправило етапом до Охотського моря на заслання. Жінка, яка спочатку захищала своїх рідних, а потім стала на захист усіх репресованих. Оксана Мешко – співзасновниця Української Гельсінської групи, «зубний біль» КДБ і «легенда дисидентського руху».

Оксана Мешко, або як її ще називали «козацька матір», народилася 30-го січня 1905-го р. в с. Старі Санжари на Полтавщині. Її батьки – малоземельні селяни – вихідці з козаків, які уникли покріпачення. У багатодітній родині панував козацький дух.

Дитинство Оксани Мешко припало на роки Першої світової війни, Української революції 1917 — 1920 рр. і встановлення більшовицького режиму в Україні. Батько – садовод Яков Мешко у 1920-му р. разом з іншими заручниками був розстріляний «червоними» на Холодній горі в Харкові за невиконання волостю продподатку.

Раніше загинув її 17-літній брат Євген, активіст «Просвіти», боєць повстанського загону. Хату конфіскували. Сестра Віра, брат Іван і мати Оксани розбрелися по світу.

Оксана ж була допитлива й уперта від народження. Їй вдалося у 1927-му р. вступити на хімічний факультет Інституту народної освіти в Дніпропетровську і навіть зуміти його закінчити, попри кілька відрахувань за «соцпоходження».

Мешко кожного разу добивалася відновлення; не маючи ні гуртожитку, ні стипендії, готувалася до екзаменів й складала їх майже екстерном, але так і не вступила в комсомол.

Звинуватили у підготовці замаху на Хрущова

У 1930-му р. Оксана вийшла заміж за інститутського викладача Федора Сергієнка, колишнього члена Української комуністичної партії. Її чоловіка двічі заарештовували: «Другий його арешт був стільки ж несподіваним, як і безпричинним», – писала Оксана.

Майже рік вона зверталася до різних установ. Дійшла навіть до генерального прокурора УРСР, після чого справу повернули на дорозслідування, і через 9 місяців Ф. Сергієнка випустили з-за ґрат. Але після цього чоловік не міг влаштуватись на роботу у Дніпропетровську, а тому виїхав на Урал. Туди пізніше з дітьми перебирається й Оксана. Під час бомбардування гине старший син подружжя – одинадцятирічний Євген і в травні 1944-го родина повертається в Україну.

Коли родина Мешко-Сергієнко осідає у Києві, то у 1946-му р. з Волині туди приїжджає сестра Оксани Віра Худенко. Син Віри – Василь, служив у Радянській армії, потрапив у німецький полон, утік і загинув у рядах Української Повстанської Армії. Сусіди донесли на Віру в НКВС, й коли сестру арештували, Оксана добивається її звільнення. Це закінчилося тим, що обом сестрам висувають звинувачення у «намірі вчинити замах на першого секретаря ЦК КП(б)У Микиту Хрущова».

Допитували і вдень, і вночі. Пізніше Оксана Мешко напише у своїй книзі спогадів «Між смертю і життям» про ці допити. «Не призналась я і після 21 доби слідства без сну, що здійснювалося в такий спосіб: нічні допити починалися через 30-40 хв після «отбою», кінчалися за годину, часом менше, перед «підйомом» … Вдень пильнував «вовчок», щоб «бодрствувала» і не дрімала. Можна було сидіти на ліжку, але не лежати. За «клювання носом» саджали до карцеру в холодний підвал і забирали верхній теплий одяг. Карцер без ліжка і «тюфляка», пайок – 300 грамів хліба і двічі окріп. Часом за дрімання саджали в бокс, де швидко бракло повітря, і я непритомніла…», – свідчить проти радянської системи Мешко.

Через 7 місяців кожну з сестер заочно засудили до 10 років виправно-трудових таборів. Мешко працювала в «сільгоспзоні» на Ухті, била камінь під Іркутськом, була будівельником. Жахи сталінських концтаборів описала пізніше в книжці «Між смертю і життям».

«Це правдивий погляд українки на потворний світ, витворений чужинецьким духом, насильницькою, ворожою людині

ідеологією. Шкода, що книжка швидко стала бібліографічним раритетом. Взимку 1978 — 1979 рр. цю книжку читали по Радіо Свобода», – писав Василь Овсієнко.

У 1954 році Мешко комісували як хвору, випустили на заслання і через 2 роки вона змогла отримати паспорт і повернутися в Україну – до сина Олеся, який жив у Києві у крихітному помешканні.

Оксана Мешко з членами УГГ (зліва): Михайло Горинь, Василь Овсієнко. Приблизно 1990-й р.

У липні 1956-го р. полковник юстиції Захарченко, вручаючи Мешко реабілітаційне посвідчення, з ноткою щирості сказав: «Родіна просіт ізвінєнія. Желаю вам счастья і будьтє здорови». «Щастя» від КДБ полягало у тому, що у 1972-му р. ув'язнили сина Оксани Мешко – Олеся, і вона почала виступати на його захист.

«Оце я вам буду друга» – про заснування УГГ

Коли Микола Руденко поділився з Мешко ідеєю про створення Української Гельсінської групи, вона беззастережно сказала: «Оце я вам буду друга».

За перші два роки діяльності УГГ у Мешко було 9 обшуків. У будинку навпроти влаштували спостережний пункт з апаратурою нічного бачення, а город біля будинку «специ» перекопували кілька разів, вишукуючи «крамолу». Щоб довести 75-річну жінку до інфаркту, на неї вчинили збройний напад.

«Залишившись на свободі одна після арештів 5-го лютого 1977-го р. голови УГГ Миколи Руденка та члена-засновника Олекси Тихого, а невдовзі й усього первинного складу групи, відважна 72-річна жінка змушена була через перманентний характер репресій, застосованих КГБ до членів групи, постійно відтворювати УГГ і самовіддано скеровувати її діяльність, щоб не допустити згасання цього останнього вогнища опору колоніальному режиму, останнього вогника надії багатьох сотень українських політв'язнів, серед яких був і я, її син», – напише про свою матір політв'язень Олесь Сергієнко.

За безстрашність, затятість та сміливість Мешко стали називати «козацькою матір'ю».

Радянську владу не зупинив поважний вік Оксани Мешко і 1980-го р. її ув'язнюють по примусовій фальсифікованій експертизі у психлікарню. Суд відбувся 5—6 січня 1981-го р., нікому з рідних не повідомили, і 76-річну Оксану Мешко приговорили на 6 місяців табору суворого режиму і 5 років заслання. «Я ще Брежнєва переживу!», – казала Оксана Мешко своїм переслідувачам. Так і сталося..

О. Мешко на засланні.

Оксана Мешко разом із сином на засланні. 1981-й р.

На місце заслання у поселення Аян Хабаровського краю на березі Охотського моря Оксану Мешко везли етапом через усю «імперію зла» 108 діб. В Аяні тоді досиджував

останні три місяці заслання її син Олександр Сергієнко. Оксана Яківна ж перенесла етап, вижила, попри недуги, у занесеній снігом халупці і 1985-го р. її привезли до Києва.

Думали: «баба Оксана не повернеться»

КДБ вже не знав, що зробити з Мешко і було ухвалено рішення відпустити дисидентку за кордон – на лікування. У лютому 1988-го р. на запрошення української діаспори Оксана виїхала до Австралії на операцію та виступила в парламенті Австралії з інформацією про становище в Україні.

Радянська влада сподівалася, що Мешко не повернеться, але Оксана Яківна взяла участь у роботі Світового конґресу вільних українців у США – і повернулася.

Незабаром Оксана Мешко увійшла до координаційної ради, створеної на основі УГГ у 1988-му р. – Української Гельсінської Спілки (УГС). У квітні 1990-го р. Мешко відкривала з'їзд УГС, де спілка трансформувалася в Українську республіканську партію та проголосила метою «поступ до незалежності України». У червні того самого року Оксана Мешко зініціювала поновлення діяльності правозахисного руху під назвою Український комітет «Гельсінкі-90», а також восени брала участь у студентському голодуванні.

До проголошення незалежності України Оксана Мешко не дожила трохи більше ніж півроку. На її спільній з матір'ю могилі – козацькі хрести.

(«Copyright © 2017 RFE/RL, Inc. Передруковується з дозволу Радіо Вільна Європа / Радіо Свобода»)

«ЖИТТЯ – ЦЕ БОРОТЬБА...» *(Закінчення зі стор. 10)*

Неодноразово робилися спроби переконати Олену Телігу в необхідності якнайшвидше покинути Київ. Вона категорично відмовлялася. Відомо також, що у переддень її арешту до Києва повернувся О. Ольжич, який короткочасно покинув столицю у січні для того, щоб зустрітися з полковником А. Мельником. Він домагався зустрічі з Оленою, щоб переконати її у необхідності залишити Київ і тим самим врятувати своє життя. Але зустріч так і не відбулася. Вранці 9-го лютого 1942-го р. Олена Теліга пішла до Спілки українських письменників, де вже була засідка гестапо. За годину туди прийшов чоловік — Михайло.

Пам'ятник О. Телізі в Київській політехніці.

Поетку та інших націоналістів було розстріляно в двадцятих числах лютого (заведено вважати 21-го) у Бабиному Яру. Розповідають, що у камері, де перебувала О. Теліга перед розстрілом, знайшли напис, зроблений її рукою: «Тут сиділа і звідти йде на розстріл Олена Теліга». Зверху було викарбувано стилізований під меч тризуб. Розповідають, що один з катів після смерті О. Теліги казав, що не бачив мужчини, щоб так героїчно вмирав, як ця гарна жінка.

Загалом втрати ОУН у Другій світовій війні були величезними. Загинуло п'ятеро з дев'яти членів ПУН, серед яких незабутній Олег Кандиба-Ольжич, по-звірячому закатований фашистами у концтаборі «Заксенгаузен», 197 членів керівного активу ОУН. Ось деякі з них: Іван Рогач, Іван Рошко-Ірлявський, Орест Оршан-Чемеринський, Дарія Гузар-Чемеринська, Микола Кузьмик, Богдан Сірецький, Петро Олійник, Володимир Баранецький, Дмитро Звізда, Зенон Домазар, Степан Чайка, проф. Гупало, Іван Кошик, Євгенія і Тетяна Суховерські та ін. В цілому близько п'яти тисяч членів ОУН впали жертвами гітлерівського терору у боротьбі за визволення України.

«І в павутинні перехресних барв,
Я палко мрію до самого рання,
Щоб Бог зіслав мені найбільший дар:
Гарячу смерть, не зимне умирання».

Богдан Червак, Голова Організації Українських націоналістів, Київ.

(*З матеріалів сайту* «Історична правда»: http://www.istpravda.com.ua/articles/2011/07/21/46382/)

Найяскравіші відкриття 2017-го року

Щороку з'являються відкриття та досягнення, які змінюють світ. Людина перестає дивуватися штучному інтелекту, що обігрує її в ігри, охоче бере інтерв'ю у роботів і призначає їх своїми помічниками... Цілком очікувано, що незабаром і світ змінювати будуть не люди, а роботи. А поки людина в лідерах, порадіємо її досягненням у 2017-му р.

«Редаґування» ембріона

Молекула ДНК.

Учені намагаються позбутися генів, що відповідальні за спадкові захворювання. Наскільки це можливо, як швидко це станеться та чи це допоможе збільшити тривалість життя — поки невідомо. Але минулий рік був результативним для генної інженерії. Спочатку про абревіатуру CRISPR. Її вчені радять запам'ятати, бо найближчим часом вона може змінити життя. Таку назву носить одна з найперспективніших технологій редаґування генів. Назва технології Clustered Regularly Interspaced Short Palindromic Repeats (вимовляється як «кріспер»). Це біологічна система для зміни ДНК. Технологію CRISPR відкрила у 2012-му р. молекулярний біолог Д. Дудна. Команда вчених під її керівництвом в Університеті Берклі (Каліфорнія) вивчала, як бактерії захищаються від вірусної інфекції. Учені почали відкривати можливості CRISPR, і отримані досягнення вражають. Так, у липні 2017-го р. у Портленді (Орегон) технологія генного редаґування зазнала значного «прориву». За її допомогою вченим вдалося видалити у людського ембріона ген, який відповідає за серцеві захворювання та пов'язаний з патологією серця.

Відкрита планета з ідеальними умовами для існування життя поза Землею

Учені Європейської організації астрономічних досліджень знайшли найсприятливішу планету для позаземного життя. У населеній зоні тьмяної зірки, розташованої на відстані 40 світлових роках від Землі, виявлено планету з дещо «романтичною» назвою LHS 1140b. Вона отримує від своєї зірки приблизно половину того світла, що отримує Земля від Сонця.

Д-р Д. Діттманн (Гарвард-Смітсонівський центр астрофізики, США) сказав про відкриту планету: «Це найзахоплююча екзопланета, яку я бачив за останнє десятиліття. Навряд чи ми могли сподіватися на кращий результат для виконання одного з найбільших «квестів» у науці — пошуку доказів життя за межами Землі».

Ембріон поза тілом матері

Учені-дослідники **з** дитячої лікарні у Філадельфії, створивши ідеальне середовище в спеціальному пакеті-інкубаторі, змогли вперше виростити живу істоту поза утробою матері. У майбутньому це відкриття дозволить рятувати недоношених дітей, які народилися на ранніх термінах вагітності.

Життя на Марсі можливе

У вересні 2015-го р. фахівці NASA розповіли про те, що знайшли свідчення існування рідкої води на поверхні Марса. А у 2017-му р. міжнародна група вчених проаналізувала зразки, що були зібрані марсоходом Curiosity, і виявила додаткові докази існування життя на Червоній планеті. Як зауважують учені, нові дані свідчать про те, що вміст цинку і германію в кратері Гейла перевищує такі самі показники для інших регіонах Марса у 10 — 100 разів. Оскільки у місцях на Землі, які так само багаті цинком і германієм, існують примітивні організми, то, на думку вчених, аналогічні істоти могли жити і на Марсі. Учені сподіваються, що їхні сліди вдасться знайти найближчим часом.

Підводний континент

Група науковців-геологів Королівського науково-дослідного інституту Нової Зеландії у 2017-му р. оприлюднила нові докази того, що Зеландія має всі необхідні ознаки вважатися затопленим континентом. Зеландія — це величезний масив, майже повністю занурений у води Тихого океану, а Нова Зеландія — лише верхівка, що знаходиться над поверхнею. Визнання статусу частини суші, що пішла під воду, підводним континентом дозволить Новій Зеландії розпоряджатися всіма корисними копалинами, що будуть знайдені на території цього континенту.

Машина часу стає майже реальністю

У 2017-му р. Бен Тіппет, фізик-теоретик і математик із Канади (Університет Британської Колумбії), теоретично довів, що за допомогою використання викривлення простору й часу Всесвіту можна подорожувати у майбутнє та минуле. Тепер усе за побудовою такої машини. Але, як попереджує Science Alert, для цього потрібні особливі матеріали, яких наразі ще немає.

Найпотужніший у світі комп'ютер

Наприкінці липня 2017-го р. американська компанія IBM показала світу 51-кубітний квантовий комп'ютер. Ця універсальна програмована система і ті, що будуть створені пізніше, можуть допомогти у вирішенні завдань, які на даний момент є нерозв'язними через низькі можливості класичних обчислювальних пристроїв. Даріо Джил, який очолює відділ досліджень квантових обчислень і штучного розуму, заявив, що вчені успішно побудували та виміряли прототип процесора з 50 квантовими розрядами. На його думку, квантовий комп'ютер з такою потужністю створений уперше.

Комп'ютер обіграв людину

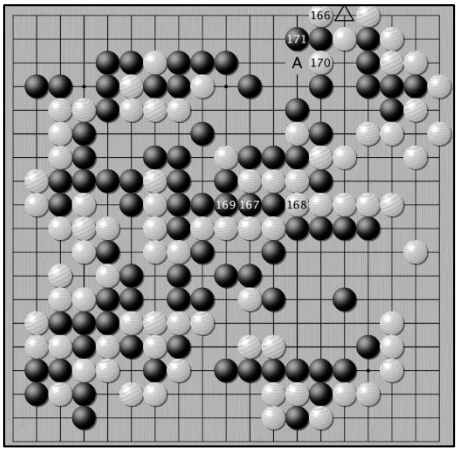

Гра Го.

У травні 2017-го р. китайський гравець Ке Цзе, який очолює рейтинг найсильніших гравців у гру *Го*, уперше програв... програмі AlphaGo від компанії Google. Як повідомляє The Verge, партія завершилася мінімальною, але перевагою штучного інтелекту. Далі комп'ютер *AlphaGo* обіграв ще чотирьох кращих професійних гравців світу з гри *Го*. Особливість і відмінність цієї гри, наприклад у порівнянні з грою в шахи, полягає в тому, що в ній майже неможливо використовувати метод глибокого математичного розрахунку наступних ходів. Тому вважають, що комп'ютер вперше переміг людину, проявляючи «творчий підхід».

Зоряна система з трьома землеподібними планетами

У лютому 2017-го р. NASA повідомило про відкриття зоряної системи, в якій сім планет мають розмір Землі, а три знаходяться в зоні життя. На планетах, можливо, є рідка вода, а самі вони мають щільну атмосферу. На прес-конференції 22-го лютого вчені заявили, що важливість відкриття не тільки в самому факті виявлення екзопланет, але і в близькості їх до нас, оскільки це спрощує їх вивчення та з'ясування питання наявності життя на них.

Розвиток кріоелектронної мікроскопії

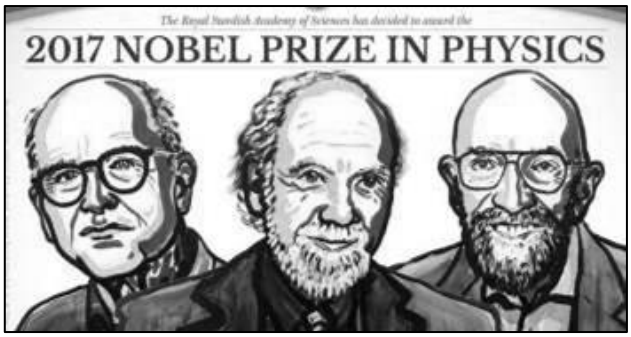

Нобелівські лауреати.

У 2017-му р. Жаку Дюбоше (Швейцарія), Хоакіму Франку (США) та Річарду Хендерсону (Велика Британія) присудили Нобелівську премію з хімії за розробку кріоелектронної мікроскопії. Завдяки відкритому методу дослідники зможуть «зупинити біомолекули в русі» та «візуалізувати процеси, яких вони ніколи раніше не бачили». Мікроскоп, який спільними зусиллями розробили вчені, дає змогу зберегти природну форму біомолекули після її швидкого заморожування. Це дозволяє фіксувати кожен етап біологічних процесів у живих організмах.

Учені вважають, що відкриття є справжньою революцією у вивченні біохімічних процесів. Воно може істотно вплинути на розвиток фармакології та медицини. Журі нобелівського комітету переконані, що «цей метод змінив біохімію, яка переходить в нову епоху».

Це далеко неповний перелік досягнень 2017-го р., що спричинять просування людини до глибшого розуміння та керування Всесвітом і життям. Будемо чекати нових відкриттів і сподіватися, що їх використання не зашкодить людству.

Тамара Кучерова, Ню Йорк.

Ukrainian National Women's League of America, Inc.
Стипендійна Акція Союзу Українок Америки

ВІСТІ ЗІ СТИПЕНДІЙНОГО БЮРА СУА

Радіємо успіхам наших колишніх стипендіаток!

Зворушені вчинком Анни та Марії Музичуків за їхнє рішення не брати участі у шахових турнірах у країні, в якій жінки не мають рівноправності (з чоловіками) та не втішаються повними людськими правами. Спасибі, що Ви стали на їх захист на світовій арені, тим самим виявляючи свою надзвичайну гідність.

Щасти Вам і дай Боже дальших успіхів у майбутніх шахових турнірах!

Комісія стипендій СУА: з уряду голова СУА Маріянна Заяць, Анна Кравчук, референтка стипендій, М. Орися Яцусь, скарбник, Люба Більовщук, Надія Яворів, д-р Дарія Новаківська Лисий та Вікторія Міщенко, адміністратор Стипендійного бюра СУА.

Анна і Марія Музичуки… й бути гідним

Рішення Анни бойкотувати чемпіонат зі швидких шахів (рапід) у Саудівській Аравії викликало широкий резонанс у медіа-спортивному світі, і не тільки. Адже титулована спортсменка – чемпіонка світу з бліцу у 2014-му р., чемпіонка світу зі швидких шахів (рапід) і з бліцу у 2016-му р., чемпіонка Європи зі швидких шахів (рапід) у 2017-му р. — ризикує втратою не тільки своїх титулів і великої грошової нагороди! Причина: обмеження прав жінок у цій країні. За їхнім законом жінки повинні носити закриту довгу сукню (абайю), бути у супроводі свого чоловіка, або тільки його брата. Винятку не роблять для учасниць шахового турніру. Не виходити за межі шахового залу, не контактувати з тренерами-чоловіками? Знаходитись в умовах «гетто»? Рішення Анни підтримала сестра Марія, яка у 2015 — 2016-му рр. стала чемпіонкою світу з класичних шахів у Тегерані.

Такий вчинок спонукає на роздуми про почуття власної та національної гідності особи. Обидві сестри – стриянки, народжені у незалежній Україні. Не зазнали радянської системи виховання «твій адрес не дім і не вулиця, твій адрес – совєтский союз». Їхні батьки, заслужені тренери з шахів, за своєю власною методикою ще змалечку привчали їх до гри у шахи. Марічка і Анна у два роки знали, як стрибають коники на шахівниці, як важко пересуваються слоники, як треба захищати короля. Використовуючи гру у формі дитячої забави, батьки вивели їх на дорогу майбуття. Наполегливо спрямовували їхній дар до розумової праці у шаховій грі, що давало можливість дітям самостійно аналізувати скрутні становища і самостійно знаходити виходи із них. Таким чином, у родині багато уваги приділялося формуванню усвідомлення ними власної значущості. Разом тішилися успіхами, разом враховували помилки з повагою до себе самих і з усвідомленням особистої відповідальності не тільки за себе, а й за своїх рідних. Знання свого роду, традицій і звичаїв, усвідомлення того, «Хто ти?» переросло у відчуття самоповаги; виробився внутрішній кодекс честі, усвідомилися власні права і обов'язки.

Власна значущість і самоповага, велике вміння зберігати внутрішню свободу і бути незалежним — це і є бути гідним свого «я», свого роду і, врешті, гідним громадянином. Вони своїм вчинком показали, що можна зберігати свою гідність навіть і тоді, коли ти залежний від організаторів змагань. Міжнародна федерація з шахів отримала урок від шахісток України. Вони стали в обороні всіх жінок світу, які живуть у країнах, де жінки не є вільними, мають обмежені права. Організатори змагання повинні знати, до яких країн, з якими традиціями везуть жінок на змагання.

Володіючи інформацією про акцію Союзу Українок Америки на підтримку у навчанні української дитини, ректор Львівської Академії Мистецтв, лауреат Шевченківської премії, видатний скульптор України Еммануїл Мисько та ректор Львівської консерваторії Марія Крушельницька наголосили на особливе значення підтримки талановитої дитини в Україні.

Відтоді за моєю рекомендацією стали стипендіатами студенти Львівської консерваторії, Академії мистецтв, школи-інтернату «Мала академія» у селі Підбуж і учениці Стрийської гімназії сестри Музичук. Спонсором Марії була пані Марія Безушко. Спонсорами Анни були Таісса і Матвій Мелешки. Зерна підтримки засіяні у благодатний ґрунт.

Започаткована референткою Суспільної опіки СУА д-м Теодозією Савицькою, Стипендійна акція Союзу Українок Америки під слоганом «Українці – українському студентові» у якій би то не було країні світу, а згодом, з 1992-го р., поширилася і в Україні, увінчалася тим, що багато з них повірили у себе, свідомо вибрали майбутню професію, стали успішними і важливими, з почуттям власної гідності і внутрішньої свободи.

Львів, 06.01.2018. Ірина Кравчук.

ДО НАС ПИШУТЬ…

Анна та Марія Музичуки.

Голові СУА п. Маріянні Заяць
Чемпіонки світу з шахів Марії Музичук,
Чемпіонки світу зі швидких шахів та
бліцу Анни Музичук

Вельмишановні п. Маріянно та п. Анно!

Стипендія Союзу Українок Америки свого часу допомогла нам втілити в життя нашу дитячу мрію – стати чемпіонками світу з шахів серед жінок. Це та сходинка, на яку мріє піднятися кожна дівчинка, яка захоплюється цією давньою і мудрою грою. Шлях до цієї мрії не був легким. Доводилось долати багато перешкод, в тому числі й матеріальних. Тому стипендія СУА, яку ми отримували впродовж 2006 – 2015 рр., стала доброю підмогою у підготовці до важливих шахових змагань, на яких шліфувалася наша спортивна майстерність. Це дало нам можливість у майбутньому досягти високих результатів. Адже дуже важливо для людини, щоб її підтримали на початку життєвого шляху, допомогли розкрити таланти, якими наділила її природа. Тому кожний вклад у розвиток здібностей дитини є вагомим.

Отримуючи стипендію від СУА, впродовж усіх цих років ми відчували, що наша праця є потрібною, і люди, не лише в Україні, але й поза її межами, справді цікавляться нашими досягненнями та намагаються нас підтримати. Тому відчуваємо велику вдячність за це до Союзу Українок Америки в особі голови п. Маріянни Заяць та референтки стипендій СУА п. Анни Кравчук за їхню невтомну працю на благо розбудови Української держави. Хочемо вклонитися нашим спонсорам п. Марії Безушко, світлій пам'яті п. Таісси Мелешко та багаторічній референтці стипендій СУА п. Марії Полянській.

01.09.2018 р.

Зі щирою вдячністю і повагою, Анна та Марія Музичуки.

IN MEMORIUM

In the spirit of celebrating the 50th Anniversary of the UNWLA Scholarship Program and to acknowledge the many years of Maria Polanskyj's selfless work, UNWLA Branch 30 of Yonkers, N. Y., named in honor of our patron Lydia Krushelnytsky, is donating **$100.00** USD to the Maria Polanskyj Memorial Fund within the UNWLA Scholarship Program.

Wish best regards,

Nadia Liteplo, President UNWLA Branch 30.

In memory of the late Helen Tyckyj please accept our donation of **$2,000.00** USD to the UNWLA Scholarship Program. Memory Eternal.

Gary J & Irene Wolfe, New York, N. Y.

Замість квітів та в пам'ять св. п. Олени (Галі) Тицької, пересилаємо **250.00 дол**. на потреби Стипендійної Акції СУА.

Богдан і Ліда Крамарчуки, Літл Фоллс, Н. Дж.

In memory of my godmother and loving aunt Olena Tyckyj of Rochester, N. Y., please allot our donation of **$100.00** USD to the UNWLA Scholarship Program.

Ulana Lapunko Bourque,
Montreal, QC Canada.

This donation of **$100.00** USD is in memory of Daria Kocherhan-Fedak for the UNWLA Scholarship Program, through UNWLA Branch 22 in Chicago, IL. Oresta Tkaczuk, Chicago, IL.

Замість квітів на свіжу могилу св. п. Ірини (Орисі) Лончини, довголітньої та відданої членки Союзу Українок Америки, пересилаю **100.00 дол**. на потреби Стипендійної Акції СУА через 98-й Відділ СУА. Ближчій та дальшій родині складаю щирі співчуття.

Нехай Господь благословить Її вічним спокоєм.

Анна Кравчук, почесна голова СУА,
референтка стипендій СУА.

ПОЖЕРТВИ ЗА ГРУДЕНЬ 2017-го р.
Donations for December 2017

$8,280 Sozont & Rostyslawa Kachala Charity Trust;
$2,000 Irene Wolfe (47);
$1,000 Adrian & Larissa Dolinsky (86), Dr. Marta Voytovich (ML) & Laurie Gauper;
$990 UNWLA Branch 97;
$660 UNWLA Branch 56;
$**950** Anne M Kaczmarczyk Evans;
$650 Myron B. Krawczuk (98);
$500 Andrew A & Christina Kozak (86);
$499 Zenon Derzko;
$350 UNWLA Branch 96;
$330 Christine Bonacorsa (86), Dr. Tatiana M. Doberczak (83), Oksana Dragan, Ihor & Ksenia Hapij (86), Maria Hawrysczuk (54), Taisa A. Jacus (3), Wolodymyra Krasniansky (12), Dr. Daria H. Rusyn (12), UNWLA Branch 53;
$300 Sonja Berardi (98);
$250 Bohdan & Lydia Kramarchuk;
$220 Lieda I. Boyko (56), Zwenyslawal Lebedovych (ML), John Pluta (13), Peter & Stacey Polanskyj (98), St. Andrew UCC Coffee Club (12), UNWLA Branch 83;
$200 Irene S. Pyskir-Bilak (29);
$140 Bohdan S. Polanskyj (98);
$110 Daria Kramarchuk (8), Larissa O. Muzyczka (12), UNWLA Branch 21;
$100 Ulana Lapunko Bourque, Irene A. Saikevych, Oresta Tkaczuk (22), UNWLA Branch 30;
$21 Renata Bihun (28);
$20 Olga Kowal (24).

God Bless you for your generosity! Спасибі за Вашу благодійність!
М. Орися Яцусь, скарбник Комісії стипендій СУА,
Анна Кравчук, почесна Голова СУА, референтка стипендій СУА.

UNWLA, INC Scholarship / Children-Student Sponsorship Program
P.O. Box 24, Matawan, New Jersey 07747-0024 • Phone: 732-441-9530 • Email: nazustrich@verizon.net

WAR VICTIMS' FUND ❖ ДОПОМОГА ЖЕРТВАМ ВІЙНИ ГІДНОСТІ

$5,000 ODFFU –Kerhonkson Br. 56.
$3,000 Daniel Kashimer.
$2,175 UNWLA Branch 56 in Northport, Fl.
$2,000 Bohdan & Vira Bodnaruk, through UNWLA Branch 56.

In memory of Maria Horodysky
$100 Myroslaw & Larissa Kyj.
$50 Ulana Tarnavskyj, Natalie Dobrowolski, Ihor Senyk & Irene Coira, Roman Senyk, Central Executive Committee of ODWU.

$100 In memory **of Robert Cade**, through UNWLA Branch 95. Xenia Deresz.

$100 In memory **of Maria Lylak**, longtime head of Rochester SUA. Natalie Sluzar.

Branch 12 of Cleveland, Parma OH has collected **$600** in memory **of Stefania Balahutrak**. Donors: Oleh & Neala Bendiuk, Claudette Culpeer, Oksana Demianczuk, Olha Demyanczuk, Mark & Irene Dubas, Olha Kalushka, Anna Kilarsky, Wolodymyra Krasniansky, Ihor Mychkowsky, Ihor & Stefanie Olijar, Daria Rusyn Elizabeth Rulow, Lydia Sereda, Oksana Sharanevych, Natalie Simms, Marion & Lydia Vyrsta, Irena Wasylyk Family.

$50 In memory **of Myron Martynetz**, through UNWLA Branch 56.
Natalia Sluzar.

$10 Michael Szurpeta.

$200 Roma Kohutiak-Gudziak.
$100 Maria Baczynskyj, Marta Pereyma, Janina Pylypczak, Inya Tunstall.
$50 Lesia Albizati, Nadia Bihun, Bohdanna Chudio, Luba Klachko, Melanie Mazzorana, Oksana Mostowycz, Maria Sawycka, Anette Sawycky, Alexandra Schur, Stefania Semuschak, Wolodymyra Slywotzky, Matha Voyevidka, Daria Zachariasevycz.
$30 Mary Poliszczuk, Lidia Zacharkiw.
$25 Marta Biskup, Marie Duplak, Marta Harasowska, Halyna Kuzyszyn-Holubec, Maria Jarmoluk, Maria Krychyk, Tatiana Paslawsky, Luba Pawlyk, Oksana Stanko, Luba Walchuk, Lubomyra Yoldas.
$20 Anya Allara, Maria Bakalec, Stefania Brezden, Olena Danyluk, Betsy Decyk, Lesya Horodysky, Marta Klymkowych, Inna Momotiuk, Helen Obaranec, Marta Onuferko-Deblieu, Irene Russnak, Daria Samotulka, Anna Zabrocky.
$15 Martha Cybyk, Maryann Mysyshyn.
$10 Zenovia Czornij-Golia, Marta Kopacz, Olha Kowal, Lydia Kowbuz Fife, Christine Kulchyckyj, Anna Makuch, Oksana Pakush, Kateryna Rosandich, Zirka Rudyk, Olga Stawnychy.
$5 Olena Danyluk, Bohdan Duchnycz, Anna Sochocki, Oresta Tkaczuk, Bohdanna Tytla, I.B Wirszczuk.

Замість квітів на могилу бл. п. Віри Кривої

100 дол. Окружна Управа Детройт;
50 дол. Марія Зарицька.

55 дол. Замість квітів на могили: **св. п. Ірини Дурбак**, **св. п. Стефанії Миськів**, **св. п. Теодозії Дурбак**, **св. п. Іванни Городиської**.
Юрій і Маруся Дурбак Миськів.

General donations

$1,000 Andrew Demus – Demus Charitble Trust.
$50 In memory **of Ara Terlecky**.
UNWLA Branch 111 Los Angeles.

СУСПІЛЬНА СПІКА

$2000 Oleh Tretiak and Renata Holod.

ФОНД БАБУСЬ

В пам'ять моєї мами, **бл. п. Марії Шулик**.
Гануся Шулик Паверс, 85-й Відділ СУА:
$750 Walter & Anna Powers.
$250 John & Jennifer Powers.
$100 Ulana Leskiw & Volodimir Markiv; Peter and Adrianna Liber; Michael & Martha Charysh.
$75 Marta Kozyckyj; Roselyn A. King.
$50 Bohdan & Christine Charkewycz Dziuk.

100 дол. В пам'ять **бл. п. Лясі Старосольської**. Надя Сілецька.
$100 Nadia Jaworiw.
$100 Janina Pylypczak.
$100 John & Anna Poruchynsky.

Hurricane Harry Victims Fund in Houston, Texas.
$100 Oksana Lew.
$100 Vira Bodnaruk.

75 дол. На навчально-реабілітаційний центр «Джерело». Володимир Місєчко.

До уваги авторів і дописувачів!

Просимо надсилати статті, питання та пропозиції українською, або англійською мовою електронною поштою на адресу, яка надрукована на другій сторінці обкладинки журналу "Наше Життя": unwlaourlife@gmail.com

ВІДІЙШЛА У ВІЧНІСТЬ

Наталія Фединська-Слиж

12-го жовтня 2017-го р. з волі Всевишнього відійшла від нас у вічність св. п. Наталія Фединська-Слиж з Мошинських – довголітній професор медичних наук в Індіяна університеті, Блумінґтон, Інд., дійсний член Наукового Товариства ім. Шевченка, член Українського Музею в Ню Йорку, довголітня вільна членка Союзу Українок Америки.

Народилася Наталія 19-го вересня 1922-го року в Басарабському містечку Ізмаїлі над Дунаєм. І хоч виростала вона в мистецькій українській родині, але її замилування не було таким, як у брата Юрія чи сестри Оксани. Наталку тягнуло до дослідів у природі, і її колекція жуків і метеликів була так дбайливо зроблена, що її прийняли до гімназії.

Воєнна завірюха вигнала сім'ю Мошинських з рідної землі. Університетські студії геології та мінералогії дівчина закінчила в Інсбруку, Австрія. Відтак родина виїхала до Монтреалю, Канада.

Настали зміни і в її особистому житті. Ще в Інсбруку вона познайомилась з правником д-м Юрієм Фединським, який виїхав до Ню Йорку, США. Взаємні почуття привели до одруження та створення нової сім'ї. Наталка переїхала до Америки. Разом подружжя прожило до 1979-го р., коли смерть Юрія розлучила їх.

Слід відзначити, що д-р Юрій Фединський був членом ініціятивної групи, що разом з іншими кооператорами у 1951-му р. підписали Чартер – Дозвіл на заснування Федеральної Кредитової Кооперативи «Самопоміч» в Ню Йорку, яка була першою українською кредитівкою у США. Так було відроджено творчу ідею української кооперації поза межами України та створено міцну економічно-фінансову установу, яка приносить щедрі плоди її членам та українській громаді, маючи тепер понад 1 млрд долярів в активах.

Незабаром родина Фединських переїжджає до Індіяни, де Наталія отримала вчений ступінь доктора медичних наук. Її творчий доробок в галузі фармакології надзвичайно плідний: дослідження дії інсуліну на організм, рака печінки, досліди радіо-ізотопів в лабораторії атомної енергії та ряд інших. 29 р. проф. Фединська викладала в Індіянському університеті в Блумінґтоні.

Виховуючи двох дітей — Христю та Юрія, молода жінка часто брала їх з собою на різні наукові форуми, конференції, симпозіюми та ін., хоч це не було легко. Крім того, Н. Фединська була членом різних наукових установ: Американської Асоціяції Діябетиків, Сіґма XI, що гуртує видатних спеціялістів з докторатами і Сіґма Дельта Епсілон – об'єднання жінок-учених. Була навіть головою відділу в Індіяні. А в Товаристві Жінок-Універсанток була стипендійною референткою (т-во дає стипендії здібним студентам).

Родинні гени також відіграли свою ролю. Наталія Фединська мала великий мистецький талант. Залишила багато чудових картин пейзажів, натюрмотрів і портретів.

Останній період свого життя проживала в місті Ралей, Півн. Каролайна, де одружилася з д-м Романом Слижом. Спільно купили новий будинок серед чудової природи над озером. У домі панувала українська атмосфера, було багато картин, вишивок, різьблених касеток і сувенірів. Пані Наталія багато малювала, зокрема ікону Свв. Володимира та Ольги для місцевої української греко-католицької церкви святих Володимира та Ольги.

Маючи щире та добре українське серце, Н. Фединська-Слиж фінансово допомагала дітям-сиротам в Україні, від яких отримувала вдячні листи. Пані Наталія постійно посилала пожертви на Український Музей, була членом «400 К Клюбу». Також жертвувала на Український католицький університет у Львові та Києво-Могилянську Академію.

Як довголітня вільна членка Союзу Українок Америки, Наталія Фединська-Слиж власним прикладом довела, що навіть проживаючи далеко від української громади, можна приносити користь, беручи активну участь у різних сферах діяльности, і бути справжньою українкою.

Вічна Їй пам'ять!

М.С.

Незабутня зустріч з захисниками України

Львів, 7-го жовтня 2017-го р., Військово-медичний клінічний центр Західного реґіону. 10-та година ранку. Відчиняється волонтерська кімната, куди ми зайшли з Лідією Слиж, головою 64-го Відділу СУА. Волонтерами в цей день були союзянки зі Львова, а саме: Оля Пастушенко, голова Союзу Українок Львова, і Таня Ціж.

Сама кімнатка дуже маленька, повністю закладена необхідними товарами та предметами. Як тільки-но відчинилися двері, відразу почали приходити пацієнти з різними потребами. А ними є поранені воїни АТО, які проходять тут лікування та реабілітацію. Видно, що пацієнти та волонтери – великі друзі. Пані Оля розповідає нам про кожного, хто заходить. Хлопці просять воду, йогурт, печиво та ін.

І тут же почалися зустрічі з воїнами АТО. Один з них після реабілітації переходить в інший госпіталь, бо виявилося, що в місцях поранень розвивається онкологія. А він — батько двох маленьких діточок, за яких дуже переживає.

Ось підійшов молодий хлопець з великою кількістю паперів – історією його хвороби, що треба перекласти з німецької мови на українську. Він розповів нам, що переніс 55 операцій в Україні, Німеччині й Австрії. Пані Оля пояснює, що його «витягнули з того світу». Ми дивилися на нього, як на воскреслу людину. Без допомоги союзянок хлопець не може заплатити за переклад цих документів, тому і прийшов за підтримкою.

Л. Слиж і М. Стефак (справа) біля пораненого воїна та його дружини.

Після цього ми пішли у реабілітаційне відділення госпіталю. Скрізь, починаючи з коридорів і палат, ідеальна чистота. Зустрічі з медперсоналом були теплими та привітними. Наше завдання полягало в передаванні грошової допомоги від союзянок Ню Йоркської Округи тим, хто має найбільшу потребу. За дорученням округи ми привезли пораненим $1000. А відгукнулися на прохання фінансово підтримати поранених І. Куровицька, М. Вітенко, Л. Яблонська, Г. Романишин, Н. Шевчук, Я. Герльовська, Віра та Володя Лозовські, Б. Курчак, Оля та Люба Кузьмин і 21-й, 30-й, 83-й, 125-й відділи. Наш 64-й Відділ СУА також відгукнувся на заклик долучитися до цієї акції.

Ми відвідали дев'ять важко хворих воїнів АТО, лише біля одного з них була дружина. З усіма тепло спілкувалися, хоча важко було не видавати свого хвилювання та душевного болю. Один 19-річний хлопець розповів, що його рідні не знають, що він поранений і переніс операцію, а отриману від СУА допомогу передасть своїй мамі. Сльози душили нас, але треба було бути усміхненими, дякувати, що боронять нашу землю та державу. Ми відчували, що перед нами – справжні герої України. Усі воїни АТО щиро дякували українкам Америки за те, що пам'ятають і допомагають своїм землякам в Україні.

У той самий день у нас була запланована зустріч з дружиною та донечкою загиблого Героя України Анатолія Гаврилюка, яким наш відділ в рамках програми суспільної опіки СУА «Усинови родину полеглого героя України» вже другий рік щокварталу надає фінансову допомогу. Зустріч відбулася біля пам'ятника короля Данила Галицького.

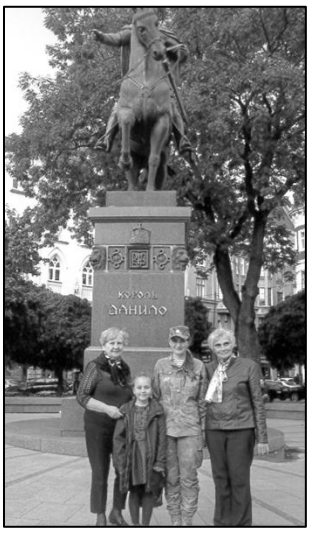

Л. Слиж (ліворуч) та М. Стефак (праворуч) з О. Гаврилюк та її донечкою Олександрою.

Сама Оля Гаврилюк, тендітна молода жінка, одягнена у військову форму, оскільки працює у військовій частині. Донечка Олександра, учениця 2-го класу, досить весела та висока на свій вік, весь час бігала біля нас. Ми тепло зустрілися, щиро про все поговорили. Ольга сердечно дякувала всім союзянкам 64-го Відділу СУА за допомогу, передавала вітання та побажання доброго здоров'я. Ми разом сфотографувалися на пам'ять про зустріч.

Марія Стефак,
референтка суспільної опіки 64-го Відділу СУА.

ЗАСВІЧЕННЯ ЯЛИНКИ в Окрузі СУА Ню Йорк

Різдвяні Свята в кожної людини пов'язані з піднесенням у душі, очікуванням дива та оновленням. Закінчується рік, підводяться підсумки, будуються нові плани. У кожного — свої спогади, що заглиблюються у дитинство. Напевно, не має такої української дитини, яка б не мала ялинки та подарунків від Миколая.

10-го грудня 2017-го р. в домівці СУА, що на Другій авеню Мангеттену, відбулося традиційне свято *Засвічення Різдвяної Ялинки*. Уже багато років Округа Ню Йорк організовує та проводить це свято. А виникла традиція засвічувати ялинку ще в далекому 1947-му р., коли ця подія була присвячена жінкам-політв'язням.

Розпочинаючи свято, голова округи Галина Романишин тепло привітала союзянок і гостей, серед яких були голова СУА Маріянна Заяць, Почесна голова СУА Ірина Куровицька, журналістка Лідія Корсун, поетеса та радіоведуча з України Ніна Шаварська та ін.

Зліва: Г. Романишин, Миколай, М. Заяць.

Союзянки та гості на святі.

Отець Петро Шишка попросив усіх присутніх до молитви. Святкова програма була підготована та проведена Окружною Управою СУА Ню Йорк під проводом імпрезової референтки округи Людмили Грабовської. Музичний супровід здійснювала Алла Куцевич. Після коротенької розповіді про історію свята Святого Миколая Г. Романишин запросила маленьку гостю Христинку засвітити ялинку. Урочиста вечеря з традиційними Різдвяними стравами була організована референткою округи Мальвіною Вітенко. Тут були кутя, борщ, голубці, вареники, пампушки, фрукти та кава. Вечеря супроводжувалась Зимовою Казкою — міні-виставою, де були *Господиня*, *Зірка* (Богдана Курчак), *Місяць* (Марія Андрійович), *Ворона* (Людмила Грабовська), *Віхола* (Мотря Міляніч), *Чорт* (Ірина Легун), *Ангел* (Леся Тополя), *Миколай* (Андрій). У кінці дійства, як у справжній казці, добро перемогло зло.

Учасники вистави.

Відома оперна співачка Анна Бачинська майстерно виконала колядку «Тиха Ніч». Із святочним поздоровленням виступила голова 83-го Відділу СУА Люба Шатанська. Оксана Жуков і Олена Немелівська (125-й Відділ) прочитали різдвяні вірші. Леся Тополя з чоловіком Олександром провела гру «Чорна скринька», в якій за підказками треба було відгадати, що лежало у скриньці.

Союзянки 125-го Відділу.

Союзянки 83-го Відділу.

Вид на залю.

Наша гостя з Києва, поетеса та радіоведуча Ніна Шаварська, прочитала власні поетичні твори. Усі, хто виступав, отримали подаруночки від Миколая.

Гості співали колядки, спілкувались між собою та пригощалися. Свято пройшло у веселій і радісній атмосфері.

Олена Немелівська,
пресова референтка Округи СУА Ню Йорк.

Наша обкладинка

Софія Зарицька, Шеннв'єр-сюр-Марн (Франція). Народилась у Польщі у 1903-му р.; померла у Шеннв'єр-сюр-Марн (Франція) у 1972-му р. Живописець, аквареліст. Вчилася спочатку в школі видатного українського мистця Олекси Новаківського у Львові, потім у Празі в Українській школі пластики (1923 — 1928) та в Празькій художній академії в клясі К. Кратнера. У 1928-му р. переїхала до Франції та оселилась у передмісті Парижа Шеннв'єр-сюр-Марн. Виставлялась у паризькому Салоні незалежних, а також у Львові, Берліні й Празі, де публіка прихильно сприйняла її роботи. Працювала в монументальному фресковому живописі. Найбільше любила малювати жінок з дітьми. Мала виставку в Українській вільній академії наук в Америці в 1964-му р. разом з Оленою Кульчицькою.

КИЇВСЬКА РУСЬ

(*До фото на обкладинці. Уривок з поеми, написаної для колекції «Історичний одяг українки», до староруського червоно-білого одягу*)

Ішли віки і йшла війна,
Та не з мечем, не з луком –
Йшла наша рідна сторона
З лісів на ширші луки:
Вкривався колосом той край,
Де звір гасав гуртами;
Кує коваль, оре ратай
І майстер зводить брами…
Так зводилась Дніпровська Русь
Між ґотами і Римом,
Мечем прорікши: не корюсь!
Сама росту й ростиму!
Так і росла, стрункa, проста,
Із Перуном язичним,
Із добрим словом на устах,
Але й мечем двосічним;
Стрункa, як і її сини,
Орлино-солов'їна –
Така і дівчина її
Із древнє-русицьких гаїв, –
Праматір України!
Дніпровська Русь!.. Далекий час!
Заметені дороги!..
Але вона іде до нас
Крізь рідні перелоги,
Ясна, усміхнена, проста,
У краснім русі вільна,
Із добрим словом на устах
І з честю – нероздільна!

Леонід Полтава

ЗВЕЛИЧЕНА ПРАЦЯ УКРАЇНОК!

Вже сходить ясне сонце
Й для Вкраїни дочок.
Нас кличе всіх до праці
Союз Українок.

І цей заклик до праці з Гімну Союзу Українок прославив 50-річну діяльність 12-го Відділу СУА ім. Олени Пчілки в Клівленді, Огайо. Свій 50-річний ювілей союзянки цього відділу відзначали 21-го травня 2017-го р. в парафіяльній залі св. Андрія в Пармі. Учасниками ювілейного святкування було понад 175 гостей української громади Великого Клівленду. Свою увагу до цього свята проявили й священнослужителі українських церков – Пармський єпископ Української Католицької катедри св. Йосафата Преосвященний Владика Богдан Данило, парох цієї катедри о. Богдан Барицький, парох УКЦ св. Андрія о. Ігор Касіян, парох УГКЦ Покрови Пресвятої Богородиці о. Михайло Дроздовський, настоятель собору Української Православної Церкви св. Володимира о. Іван Наконечний, диякон Першої Української Бабтистської Церкви Роман Борщ з дружиною. Від парафії Української Православної Церкви св. Трійці КП гостями були паніматка Ольга Загурська та Галина Клебан, Зоряна і Юрій Ласійчуки. Була запрошена й почесна гостя з Вашинґтону — відома українська журналістка, продюсер служби українського відділення «Голос Америки» Мирослава Ґонґадзе.

У святково прикрашеній залі була представлена чудова виставка з архіву відділу, яку опрацювала архівар Марія Василина. На стендах виставки текстами та світлинами показано багаторічну історію діяльности організації, відображено невтомну працю союзянок 12-го Відділу СУА. Приємне враження справляла програмка відзначення ювілею із графічними зображеннями Олі Поглід. А членка СУА Надія Дейчаківська у цій програмці розкрила багатогранну діяльність союзянок 12-го Відділу впродовж 50 років від часу його заснування в 1967-му р. Тоді й тепер єдиною метою всіх об'єднань союзянок було сприяти збереженню української ідентичности, плеканню української свідомости, культурної, мистецької спадщини та народних традицій в еміґрації, організації освітньої та виховної праці, допомозі рідному краю. Ця мета, як показала Н. Дейчаківська у програмці, була успішно реалізована у повсякденній праці союзянок 12-го Відділу СУА. Варто лише вказати хоча б на провідні теми та виконання відділом запрограмованих завдань:

— Організація курсів української мови;

— Проведення конкурсів для учнів суботніх Шкіл Українознавства;

— Влаштування мистецьких виставок, літературних вечорів, концертів української клясичної музики;

— Постійне підтримування Українського музею, заснованого СУА;

— Створення при відділі «Гуртка книголюбів», що діяв упродовж 22 років та ознайомлював своїх членів із «захалявною» літературою, яка надходила тоді таємно з України;

— Діяльність в рамках реалізації програми «Зовнішні зв'язки» (контакти з пресою, видавництвами, законодавцями для оприлюднення вимог реаґувати на жорстокі репресії в Україні);

— Організація видання англійською мовою двох томів української куховарської книги, де було також описано святкові традиції українців і коротку історію України.

— Заснування відділом у 1973-му р. «Світлички», що діяла упродовж 23-х років.

— Вшанування пам'яті загиблих у Голодоморі в Україні в 1932 — 1933 рр.: членки відділу проводили звукозаписи свідків цього злочину комуністичної влади, а також спонсорували перегляд фільму «Genocide Revealed» для всієї громади;

— Організації заходу, на якому професор Дейвід Марплс (Канада) виступив з доповіддю про Чорнобильську катастрофу та її наслідки. Доповідач також багато уваги приділив тогочасній політичній ситуації в Україні;

— Добродійна праця союзянок, які: відвідували людей похилого віку та надавали їм допомогу; надсилали вітальні листівки з подарунками для українських вояків у В'єтнам і Саудівську Аравію; надсилали одяг до Південної Америки, Польщі, Югославії, а також потайки допомагали й родинам дисидентів в Україні.

— Особливе пожвавлення допомоги Україні від 1991-го р. Пачки з одягом і харчами

відділ надсилав у Київ, Херсон, Чернівці, зокрема і до сиротинців. Багато років надає стипендії студентам в Україні. Останні роки добродійна допомога надається через фонди «Допомога Жертвам Війни Гідності» та «Допомога сім'ї загиблого Воїна». І з нагоди свого 50-літнього ювілею 12-й Відділ СУА складає пожертву 1000 дол. на ці добродійні фонди.

Ось так працьовиті союзянки своєю працею збагатили 50-річну діяльність 12-го Відділу СУА. Тому 50-й ювілей їх трудових звитяг так величаво вшанувала українська громада. А почалася ця ювілейна урочистість вступним словом голови 12-го Відділу СУА Люби Рожі, яка привітала всіх присутніх у залі та передала ведення святкової програми членці цього відділу Ліді Вирсті. Щоб краще пізнати, хто ми є, Ліда Вирста зачитала вірш союзянки Анни Завадівської, яка не так давно відійшла у вічність. У вірші, серед інших, були ось такі поетичні рядки:

Багато років пройшло, проминуло,
А коли Україна вільною стала,
Багато дечого в житті забулось,
Всіх нас до праці ще більш притягало,
Але членки СУА невпинно працювали,
Сиротам, бабусям стали помагати,
Про українську громаду завжди дбали.
І стипендії студентам в Україні
наділяти.

Далі виступила голова Округи Огайо СУА Дозя Кріслата, яка від себе особисто та від членок 8-го, 130-го і новоствореного 138-го Відділів привітала союзянок 12-го Відділу СУА з 50-літнім ювілеєм. Вона також оголосила вітання від Головної Управи СУА, в якому, зокрема, сказано: «*Від імени Екзекутиви та Головної Управи СУА щиросердечно вітаємо Вас всіх із 50-річним ювілеєм заснування 12-го Відділу в Клівленді, Огайо! Можете бути горді з того, що Ви є прикладом для майбутности. І тому сьогодні нагороджуємо Вас за довголітню та корисну працю для добра і розвитку СУА*».

Дозя Кріслата вручила Грамоти союзянкам Ліді Вирсті, Надії Дейчаківській, Любі Дармохвал, Пет Крутиголові за 50-літню віддану та жертовну працю для Союзу Українок Америки. Вітання і грамоти підписали голова СУА Маріянна Заяць та заступник голови Христина Бойко.

Після короткої перекуски виступила голова управи УЗО Марта Ліщинецька-Келегер і привітала союзянок 12-го Відділу СУА з їх 50-літнім ювілеєм повсякденної та корисної праці для української громади.

Потім було запрошено до виступу шановну гостю Мирославу Ґонґадзе. Спочатку вона привітала союзянок з ювілеєм, пригадала, що була вже у Клівленді, має тут знайомих, зокрема Надію Дейчаківську, а співпрацює з її сином Орестом. У змістовній, цікавій і доступній формі М. Ґонґадзе розповіла про велику працю журналістів у засобах масової інформації (ЗМІ) в період становлення Української Державности. У часописах, радіо і на телебаченні (медіа) українські журналісти викривали злочинну діяльність олігархічних власників цих ЗМІ та брехливу московську пропаґанду проти України. Журналісти і ЗМІ вважалися тоді ніби вільними, але вони не були незалежними. Особливо великі гоніння на журналістів були за часів президентства Леоніда Кучми. У той час Мирослава Ґонґадзе з чоловіком Георгієм створили медіа-центр у Львові, а потім переїхали до Києва. Тоді за свою незалежну журналістську діяльність Георгій Ґонґадзе й поплатився життям. А сьогодні, сказала Мирослава, день народження Георгія, який загинув за Україну. До слова, після загибелі чоловіка М. Ґонґадзе отримала політичний притулок в США, проживає з двома донями у передмісті Вашинґтону. На закінчення свого виступу вона побажала союзянкам успіхів у праці такими словами: «*Берімось краще до роботи, щоб змагатись за наше майбуття*».

Свято продовжувалось виступом союзянки Влодзі Краснянської, яка зачитала Молитву СУА, в якій, зокрема, також є вислови про працю: «*Дай нам, Господи, сили і витривалості у праці, щоб ми всі трудилися в згоді та любові для Твоєї слави і українського народу*».

Після молитви СУА ведуча програми запросила до молитви та благословення їжі Преосвященного Владику Богдана Данила. А далі була невелика концертна частина програми. Творчий колектив при парафії Покрови Пресвятої Богородиці представив веселий гумористичний сюжет міні-вистави з деклямаціями та піснями за сценарієм Ольги Войтків і режисера Володимира Штокала. Бандуристка Ірина Завадівська чудово виконала бандурні сольо «Гомін степів» і «Мої ясени» композиторів Григорія Китастого та Степана Кривенького. А ще учасники святкової імпрези співом «Многая літа» привітали з днем народження Преосвященного Владику Богдана Данила та пароха церкви св. Покрови о. Михайла Дроздовського.

Люба Рожа, голова 12-го Відділу СУА.

Зліва: Ліда Вирста, Надія Дейчаківська, Дозя Кріслата, Люба Дармохвал, Пет Крутиголова.

Дозя Кріслата, голова Округи Огайо СУА.

Марта Ліщинецька, голова Управи УЗО.

Мирослава Ґонґадзе, журналістка.

Учасники свята.

Закінчила ювілейне святкування 12-го Відділу СУА ведуча програми Ліда Вирста, яка подякувала жертводавцям, Ювілейному комітету на чолі з Лідою Базарко, почесній гості Мирославі Ґонґадзе, учасникам концертної програми та всім присутнім.

А на закінчення з щирою вдячністю союзянкам за їх працьовитість побажаємо, щоб дороговказом для них у житті та праці були ще й такі слова з Гімну Союзу Українок Америки:

Не бракне нам відваги,
Не страшний ворог нам,
Ми прагнем щастя-долі
Онукам і синам.

Ми йдем на рідну ниву,
А праця нам вінок,
Бо нас усіх єднає
Союз Українок!

Петро Твардовський,
член Національної спілки журналістів України.
Світлини *Олександра Федорчука.*

«ВИШИВАНКА»
Дитяче свято у 76-му Відділі СУА

Ну от скажіть, що може бути кращим за щасливі дитячі очі та веселий сміх? Таки, нічого! І в цьому вже вкотре переконався 76-й Відділ СУА (Детройт). Нещодавно ми вкотре зібрали українські родини нашої громади для проведення щорічної дитячої вишиваної забави «Вишиванка – 2017». Наш 76-й Відділ СУА (нині його головою є п. Слава Глинська) організував її вже в 52-й раз. У залі церкви Святого Йосафата, що за ці роки вже стала рідною для «Вишиванки», знову було людно та гамірно.

Головні артисти концерту-вистави «Осіння казка».

Наші союзяночки постаралися, щоб усім було затишно та цікаво, а ще дуже-дуже смачно. Вареники, борщ, голубці і навіть деруни! Усе це приготували вмілі наші господині — Розалія Токарчук, Марія Рибчук, Надія Шеферлі, Олімпія Протско, Марія Величко, Леся Лапшинська, Галя Тонієвич, Іринка Дідух, Оксана Задіяна та Ірина Свитка А скільки смачнющих канапок і солодкого було в той день на столі! Усі присутні підходили до буфету по кілька разів.

Як завжди, потішили нас діти-артисти. Їхній виступ не залишив байдужим жодної присутньої людини та викликав море емоцій і радості. На сцені відбулася концерт-вистава «Осіння казка», яку написала Наталя Шморон. Вона, разом із Галиною Тонієвич та музичними керівниками відділу Галиною Яловенко та Іриною Свитка, чудово підготувала дітей (зовсім маленьких — найменшим було по 3,5 роки). Діти гарно справилися з ролями, віршиками, піснями й танцями, за що отримали шквал оплесків. Після виступу діти мали нагоду порозважатися, взяти участь у конкурсах, які вміло провела наша нова членка Тетяна Ткачук.

Також усі присутні мали можливість випробувати удачу у лотереї, де було розіграно безліч призів, приготовлених союзянками нашого відділу та спонсорами, які добровільно долучились до нашого свята.

Розігрування лотереї.

Віра Андрушків та Мартін Гавриляк.

Союзянки 76-го Відділу СУА.

Ми щиро вдячні нашим найкращим у світі маленьким артистам, які своїм виступом принесли всім багато радості та позитиву.

Велика подяка і дорослим акторам — Тетяні Ткачук та Ірині Шморон, які вдалим перетворенням у казкових героїнь додали святу неабиякого колориту.

Також дякуємо нашим гостям — дитячому хору церкви Непорочного Зачаття і його керівникові Андрію Дудці за велику підтримку нашого свята. Вони, як завжди, були на висоті!

А ще 76-й Відділ СУА висловлює велику вдячність молодій художниці з Чикаґо Анастасії Костишин, яка показала гарну виставку на святі і дала нам змогу насолодитися її чудовими, надзвичайно талановитими роботами.

Крім того, ми сердечно дякуємо почесним гостям «Вишиванки» — голові Окружної Управи СУА Детройт п. Вірі Андрушків та члену Палати Представників штату Michigan Мартіну Гавриляку, які своєю присутністю виявили нам неабияку підтримку.

Дякуємо всім гостям, що різними способами підтримують українське поза межами України. Ми надзвичайно горді, що маємо змогу продовжувати цю чудову багаторічну традицію — *Вишивану Забаву* у Детройті.

Сподіваємося, що всі гості також залишилися задоволені, бо ж «нічого не може бути кращим за веселий дитячий сміх і щасливі оченята».

Наталя Шморон,
культурно-освітня і пресова референтка
76-го Відділу СУА.

Правила подання статей для публікації в журналі «Наше життя»

1. Будь ласка, надсилайте кожну статтю у форматі Word документу, вкладеного як додаток до листа, на електронну пошту unwlaourlife@gmail.com. Будь ласка, не друкуйте свою статтю в самому полі для листа Вашої електронної пошти та не надсилайте її у форматі PDF.

2. Ідентифікуйте свою роботу. Будь ласка, у *темі* Вашого листа вкажіть назву або предмет статті, яку Ви надсилаєте для публікації, а також назвіть мову, якою вона написана (напишіть *АНГ*, якщо стаття англійською мовою, або *УКР*, якщо українською). Якщо потрібно, то у *темі* вкажіть також номер відділу СУА.

3. Однакове та правильне написання імен (як і інших власних назв) справді має значення. Ми знаємо багатьох людей, але ми не знаємо кожного. І тому покладаємося на наших авторів у забезпеченні правильного написання імені та прізвища кожної людини, про яку йдеться в статті, кожного разу, коли її ім'я згадується. Ми не хочемо здогадуватися, яка версія написання імені є правильною.

«Діти – се наш дорогий скарб, се наша надія, се – Молода Україна»

Олена Пчілка

25-го лютого — день народження Лесі Українки. Це придбане письменницьке ім'я, а справжнє її ім'я та прізвище — Лариса Косач-Квітка. Лесина доля була незвична. Щедро обдарована талантом, наділена ніжним чутливим серцем, сповненим палкої любові до людей, поетеса зазнала великого горя. Протягом усього життя її переслідувала невиліковна тоді хвороба. Але ніщо не могло зламати Лесю. Її життя – це сонячний промінь, що благосвітом нового дня пробивається з темряви та кличе і вабить до Світла. Багато віршів і казок написала Леся для дітей. У них поетеса змальовує красу рідної природи, допитливу дітвору. Кожне її слово – бадьоре та життєствердне, будить думку, закликає долати труднощі. Вона навчає, що треба бути відважними, сміливими й завзятими, — «сором хилитися, долі коритися».

МАМО, ІДЕ ВЖЕ ЗИМА

(Вірш Лесі Українки)

«Мамо, іде вже зима,
Снігом травицю вкриває,
В гаю пташок вже нема...
Мамо, чи кожна пташина
В вирій на зиму літає?» —
В неньки спитала дитина.
«Ні, не кожна, — одказує мати, —
Онде, бачиш, пташина сивенька
Скаче швидко отам біля хати, —
Ще зосталась пташина маленька
«Чом же вона не втіка?
Нащо морозу чека?»
«Не боїться морозу вона,
Не покине країни рідної,
Не боїться зими навісної.
Жде, що знову прилине весна».
«Мамо, ті сиві пташки

Сміливі, певно, ще й дуже,
Чи то безпечні такі, —
Чуєш, цвірінькають так,
Мов їм про зиму байдуже!
Бач — розспівалися як!»
«Не байдуже тій пташці, мій синку,
Мусить пташка малесенька дбати,
Де б водиці дістати краплинку,
Де під снігом поживку шукати».
«Нащо ж співає? Чудна!
Краще шукала б зерна!»
«Спів пташині потіха одна, —
Хоч голодна, співа веселенько,
Розважає пташине серденько,
Жде, що знову прилине весна».

ЛІТО КРАСНЕЄ МИНУЛО...
(*Вірш Лесі Українки*)

Літо краснеє минуло,
Сніг лежить на полі;
Діти з хати виглядають
В вікна... шкода волі!
Діти нудяться в хатині,
Нудять, нарікають:
«І нащо зима та люта? —
Все вони питають. —
Он все поле сніг завіяв,
Хоч не йди із хати!
У замкнуті дивись вікна,
Ніде й погуляти!
Сніг з морозом поморозив
Всі на полі квіти...
Десь зима та не скінчиться!»
Нарікають діти.
Ждіте, ждіте, любі діти!
Літо знов прилине,
Прийде мила годинонька,
Як зима та згине;
І заквітне наше поле,
І зазеленіє, —
Знов його весна прекрасна
Квіточками вкриє.

Автор малюнків — художниця Зеновія Юськів.

OH MY ACHING BACK

by Ihor Magun, M.D., FACP

Lower back pain is ubiquitous, and because it is so common, it is a costly issue, both from the standpoint of lost time and productivity and as a burden on the health care system in general. An estimated eighty percent of the population will experience at least one episode of lower back pain that will be evaluated by a physician. In many cases, the problem will recur. In fact, for individuals younger than 45, lower back pain ranks as the leading cause of disability. All of this may sound disheartening, but in most cases, lower back pain is not chronic.

So what exactly is lower back pain? A clear definition is tricky because the condition is truly a conundrum. It can include one or more of the following symptoms: pain, stiffness, numbness or spasm. It can happen suddenly or as a gradual, intermittent progression. It can also be localized or may radiate to other parts of the body. In the medical profession, lower back pain is characterized only as a symptom, but one that harbors numerous possible causes. The major complicating factor can be explained by basic back anatomy. The back is complex; it is composed of bones, disks, nerves, muscles, ligaments, tendons, blood vessels, joints and the spinal cord. It is because of these multiple parts and components that diagnosis is challenging. The difficulty of proving an anatomic correlation with symptoms makes diagnosis frustrating. Most cases of lower back pain are so non-specific that no identifiable cause can be unequivocally given.

So where do we start? The best place to begin is with time classification. Lower back pain is usually characterized by a time frame. It can be acute—lasting less than six weeks; subacute—lasting six to twelve weeks; or chronic—lasting longer than twelve weeks.

- Acute lower back pain is the most common back pain. It is mainly caused by unusual exertion or uncustomary activity. Most symptoms occur at the time of injury, but back pain may present itself hours or even an entire day after an activity that causes it.
- Chronic back pain can arise from a range of reasons that slowly, but progressively bring on symptoms. It can be caused by poor posture, slouching, bulging disks, spondylitis (inflammation of the spinal joints), spinal stenosis and even fibromyalgia. The list of additional potential causes is long and beyond the scope of this article.
- Subacute back pain falls into a category that is purely a time-frame issue (i.e., just the time associated with the pain).

Once the time classification is established, the first step in diagnosis is obtaining a good history. Did the pain arise suddenly after a specific activity or was it slow and progressively more symptomatic? One important note on the issue of back pain is to watch for "red flags"—signals that prompt medical attention is required. These signals can include loss of bladder or bowel control, neurological symptoms of numbness anywhere in the groin area, unexplained weight loss, or any previous history of a cancer because cancer of the prostate, breast, colon, lung and other areas of the body can spread to the spine. Imaging (x-rays) has no role in diagnosis because of the poor association between symptoms and anatomical findings. Only certain "red flag" cases warrant radiological confirmation.

The risk factors for developing back pain are multidimensional and include both medical and psychological health, socioeconomic status, and work related issues. Moreover, perception of pain is quite complex and frequently reflects individual patients' belief systems. This can play a major role in the duration of pain as well as in the progression of disability.

Managing back pain requires patient cooperation. It includes staying active and judiciously using appropriate medications. Obviously, these recommendations are solely based on conditions that are not "red flag" related issues and apply only once medical conditions that warrant targeted treatments have been eliminated. The recommendations range from specific exercise routines, like yoga, to biofeedback and localized pain management interventions.

A final caveat is that we should all do our best to prevent back issues. I'm sure your mother told you to stand up straight and avoid slouching. She was right. But you should also make sure your mattress is not too soft, make certain the height of your chair and computer keyboard is optimal, and take care to lift heavy objects only when you bend your knees and not by bending over. One final piece of advice is to engage routinely in some form of exercise. This will not only contribute to good back health but will also improve your overall health.

ГОЛОВНА УПРАВА СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

ПОЧЕСНІ ГОЛОВИ СУА
Анна Кравчук, Ірина Куровицька

Маріянна Заяць – голова СУА

ЕКЗЕКУТИВА

Ліда Яхницька	– 1-ша заступниця голови
Христина Бойко	– 2-га заступниця голови для справ організаційних
Надя Нинка	– 3-тя заступниця голови для справ зв'язків
Ірина Бучковська	– протоколярна секретарка
	– скарбник
Віра Кушнір	– фінансова секретарка
Марія Андрійович	– вільна членка
Валентина Табака	– вільна членка

ГОЛОВИ ОКРУЖНИХ УПРАВ

Віра Андрушків	– Дітройт
Галина Генгало	– Філядельфія
Галина Романишин	– Ню Йорк
Маріяння Лівча	– Ню Джерзі
Дозя Кріслата	– Огайо
Любомира Калін	– Чікаґо
Христина Мельник	– Нова Англія
Марія Кейд	– Центральний Ню Йорк
Ольга Сперкач	– зв'язкові віддалених
Оля Черкас	Відділів
Іванка Олесницька	– зв'язкова вільних членок

РЕФЕРЕНТУРИ

Ока Грицак	– суспільної опіки
Анна Кравчук	– стипендій
Людмила Грабовська	– у справах культури
Оксана Лодзюк	– соціяльних засобів комунікації
Таня Бедрус	– виховна
Наталія Павленко	– мистецтва і музею
Ольга Дроздович	– архівар

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ

Рома Шуган	– голова
Рената Заяць	– членка
Ірина Легун	– членка
Ірена Рішко	– заступниця членки
Орися Зінич	– заступниця членки
Оксана Скипакевич Ксенос	– парляментарист
Лариса Тополя	– україномовний редактор журналу “Наше Життя”
Тамара Стадниченко	– англомовний редактор

THE NATIONAL BOARD OF
THE UKRAINIAN NATIONAL WOMEN’S LEAGUE OF AMERICA, INC.

HONORARY PRESIDENTS
Anna Krawczuk, Iryna Kurowyckyj

Marianna Zajac – President

EXECUTIVE COMMITTEE

Lydia Jachnycky	– 1st Vice Presdent
Christine Boyko	– 2nd VP – Membership
Nadia Nynka	– 3rd VP – Public Relations
Iryna Buczkowski	– Recording Secretary
Vera N. Kushnir	– Financial Secretary
Maria Andriyovych	– Officer at Large
Valentyna Tabaka	– Officer at Large
Oksana Skypakewych Xenos	– Parliamentarian

REGIONAL COUNCIL PRESIDENTS

Vera Andrushkiw	– Detroit
Halyna Henhalo	– Philadelphia
Halyna Romanyshyn	– New York City
Marianna Livcha	– New Jersey
Dozia Krislaty	– Ohio
Lubomyra Kalin	– Chicago
Christine Melnyk	– New England
Maria Cade	– New York Central
Olha Sperkacz, Olya Czerkas	– Co-Liaisons for Branches-at-Large
Ivanka Olesnycky	– Liaison for Members-at-Large

STANDING COMMITTEES

Oka Hrycak	– Social Welfare Chair
Anna Krawczuk	– Scholarship Chair
Ludmyla Hrabovsky	– Cultural Affairs Chair
Oksana Lodziuk	– Social Media
Tetyana Bedrus	– Education Chair
Natalie Pawlenko	– Arts and Museum Chair
Olya Drozdowycz	– Archives Chair

AUDITING COMMITTEE

Roma Shuhan	– Chair
Renata Zajac	– Member
Iryna Legoun	– Member
Irene (Tetiana) Rishko	– Alternate Member
Irena (Orysia) Zinycz	– Alternate Member
Larysa Topolya	– Ukrainian-language editor of *Our Life*
Tamara S. Cornelison	– English-language editor

СТИПЕНДІЙНА АКЦІЯ СУА
UNWLA, INC. SCHOLARSHIP /
CHILDREN-STUDENT SPONSORSHIP PROGRAM
171 Main St., P.O. Box 24, Matawan, NJ 07747-0024
Phone / Fax: 732-441-9530
E-mail: nazustrich@verizon.net

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ / THE UKRAINIAN MUSEUM
222 East 6th Street, New York, NY 10003
(212) 228-0110 • Fax (212)228-1947
E-mail: info@ukrainianmuseum.org
Website: www.ukrainianmuseum.org

Periodicals Postage Paid at New York, NY and at Additional mailing offices (USPS 414-660).

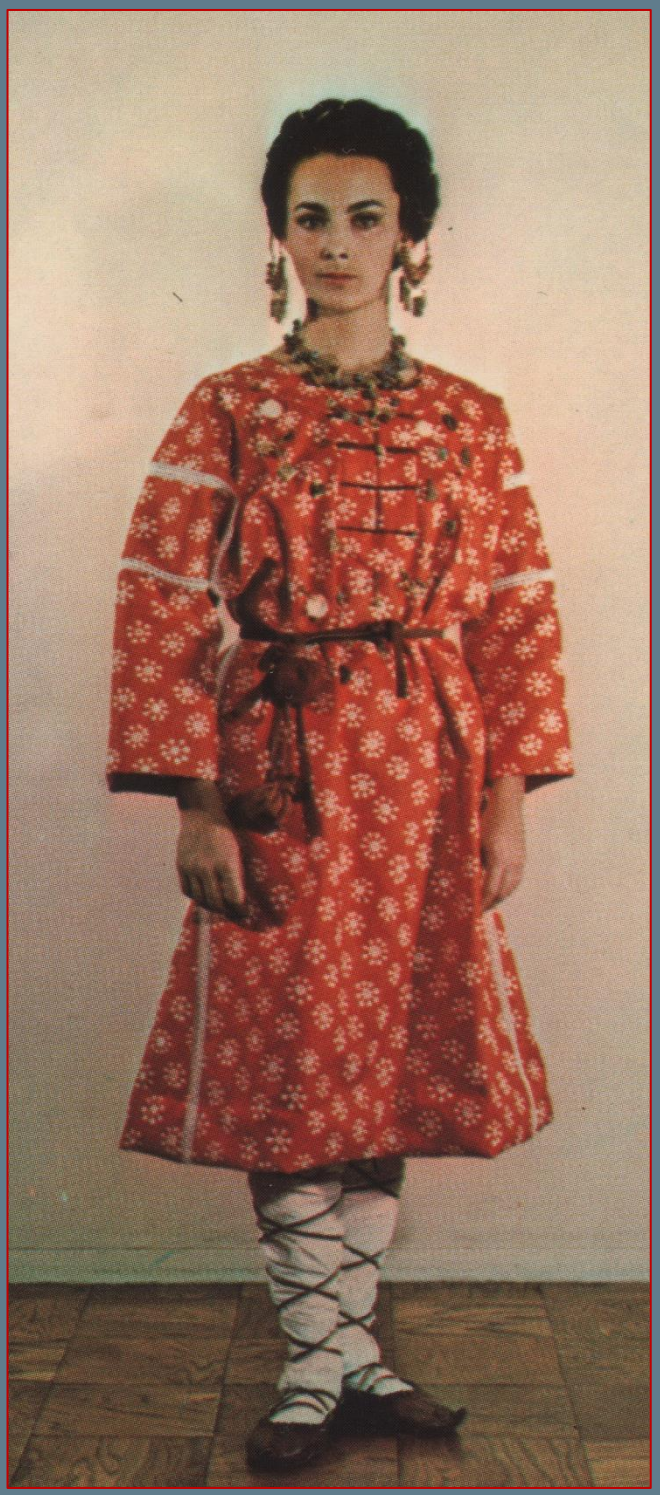

Староруський червоно-білий одяг, Україна-Русь, VI ст. (*Мотря Воєвідка-Слоневська*).
З колекції «Історичний одяг українки». Цей одяг із VI ст. зроблений з набійки або мальованки — матеріялу, (що використовувався) у ті часи. Взір вирізьблений на дереві та відбитий на полотні. Це звичайний, буденний одяг слов'янок Руси. Вражає простота крою, невибагливість і зручність. Це звичайна сорочка, злучена мережкою, з вставленим клином з боків для легкості рухів. Одяг дуже зручний для праці, переходів-мандрівок, як і для полювання. Підперезаний шкіряним поясом, з дочепленим мішечком для підручних речей: кремінння, ножиків або гребінців. Одяг прикрашений золотими та бронзовими бляшками, мушлями і скляним намистом. На голові — коси з вплетеними кільцями, спіральні заушниці. На руках — наручники-браслети. На ногах онучі та постоли.

Red and white ensemble, Ukraine-Rus', 6th century A.D. (Model Motria Voyevidka-Sloniewsky).
The design was created on wood and pressed onto linen. This was typical everyday garb for women of the time. The cut was simple and allowed for freedom of movement for the wearer, whether for walking, working, or hunting. It was worn with a leather belt with a small pouch for carrying flint, a small knife, or a comb. The garment was adorned with gold or bronze, shells or glass beads. Braided hair and spiral earrings completed the ensemble along with cuffs and bracelets on the hands and cloth footwear.